Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarımıza Armağanıdır

Kumbara

TEMMUZ 1980 / SAYI : 21

SAMİM KOCAGÖZ'den
bir çizgi-öykü
BEYAZ GÜVERCİN

BARA

Bay Gezgin'in akılalmaz serüvenleri

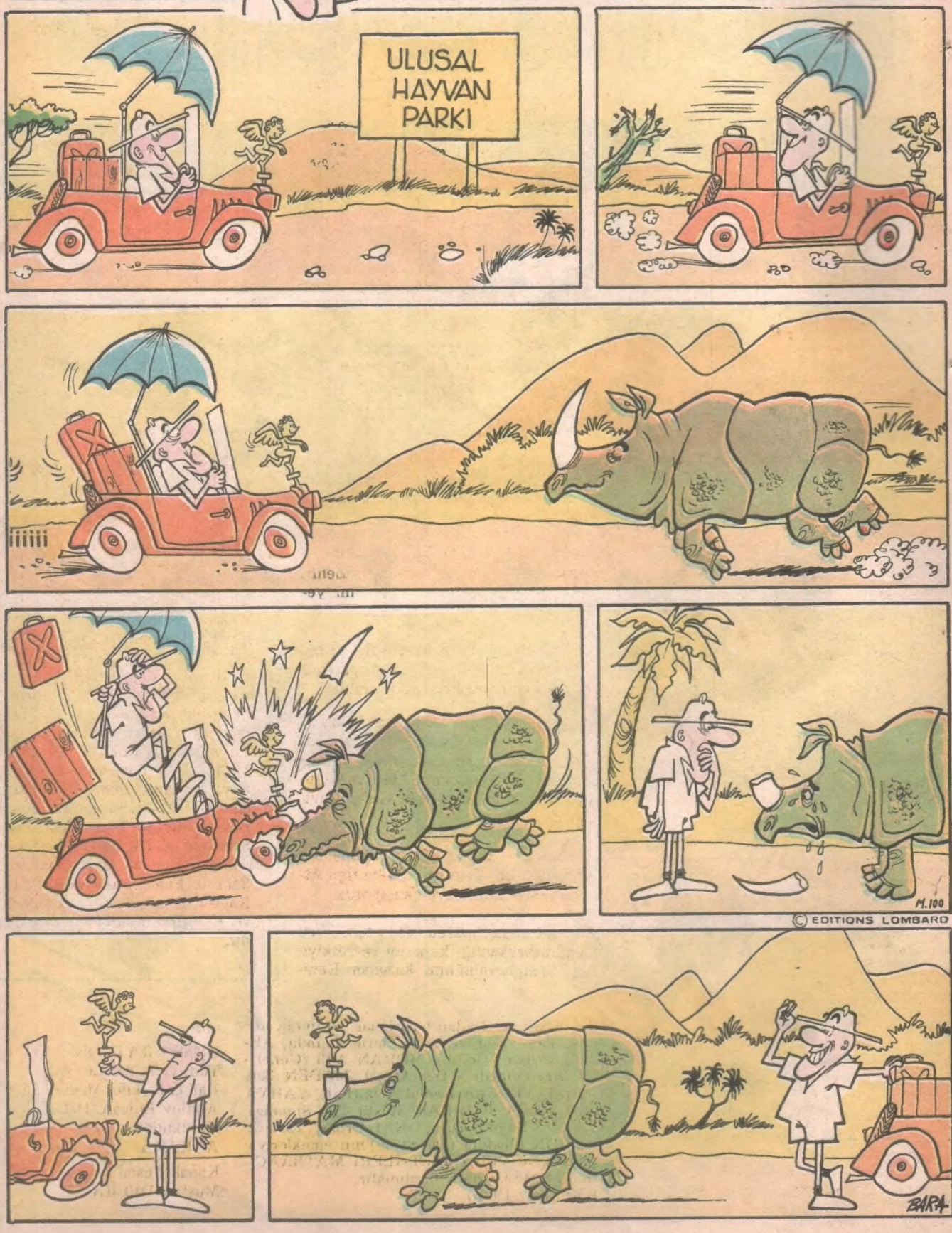

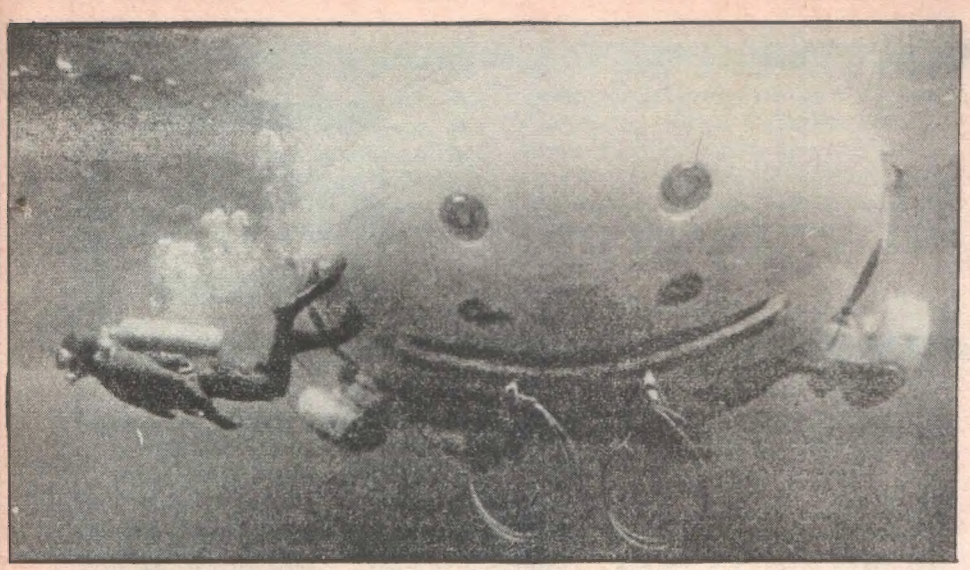

Fotoğrafta gördüğünüz "Deep Quest" adındaki bu denizaltı aracı, 1968 yılında, Pasifik'te 2800 metre derinliğe dalarak dünya rekoru kırmıştı. Manevra yeteneği çok yüksek olan bu araçla denizin diplerinden maden örnekleri çıkarılmıştı.

uzaktan komuta edilen mekanik ellerle çalıştırılan elektronik bir yöntemdir.

Bu gibi denizaltı robotları kullanıldığında, aracın içinde canlı bulunmasına gerek kalmamaktadır. Ama bunun yanı sıra küçük denizaltı araştırma araçları da vardır. Bunlar, günümüzde, dört kişiden oluşan bir ekibi barındırabilmekte ve okyanuslarda çok çok derinlere dalabilmektedir. Denizaltı çalışmalarında araçlar, kablolar, karmaşık elektronik işlemler ve gereçlerin yanı sıra ışıkçılık, denizaltı fotoğrafçılığı, denizaltı ses alma yöntemleri ve daha birçok bilimsel ve teknik uygulamalar kullanılmaktadır.

Bütün bu çalışmalar ileri bir düzeyde olmakla birlikte yine de yeterli değildir. İleri teknolojiye sahip ülkelerde her gün laboratuvarlarda milyonlarca dolar harcanarak yeni araştırmalar yapılmakta ve daha önceki araçlar geliştirilmeye çalışılmaktadır.

Peki ama bütün bu çabalar niye?

İnsanoğlu bir arayış içindedir. İnsanın belki de ilk görevi aramak ve kendi mutluluğu, rahatı için en iyiyi bulmaktır. Bütün bu teknik ve bilimsel araştırmalardan, kuşkusuz, insanlığın yararına çok olumlu sonuçlar alınacaktır. Bunların başında da, her şeyden önce, beslenme sorunu gelmektedir. Yeryüzündeki kaynaklar yetmez hale gelirken, insanoğlu bir gün bu yöndeki gereksinmelerini denizaltında aramak ve bulmak zorunda kalacaktır.

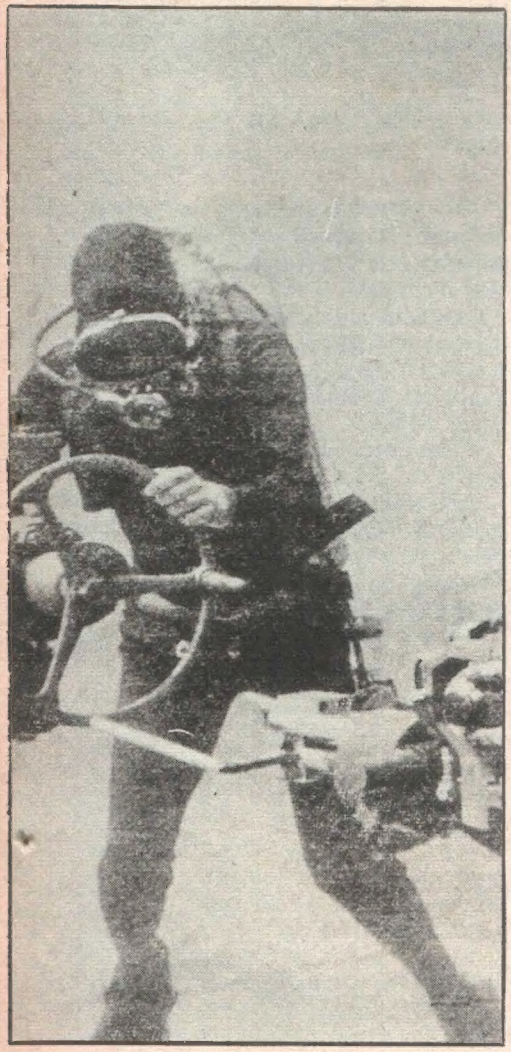

Fotoğrafta, bir dalgıç görülüyor. Bu dalgıçların görevi denizaltı çalışmaları için oluşturulan araçların çalışmalarını denetlemektir. Bu deneyler olumlu sonuçlar verirse, araç, bilimsel araştırmalarda kullanılmak üzere uzmanların hizmetine verilmektedir.

bir önem kazanmaktadır. Bu alanda ilk amaç şudur : doğal yaşamı güvenceye almak. Denizaltında da, yeryüzünde olduğu gibi, insanın sürekli olarak doğal biçimde soluk alması, aynı zamanda aracın içindeki atmosferin de insan yaşamına uygun biçimde tutulması gerekmektedir.

Denizaltı çalışmaları için günümüzde özellikle her şeyin üstesinden gelebilecek "denizaltı robotları" yapılmaktadır. Bunlar "telemanipülasyon" yoluyla işlemektedir. Telemanipülasyon,

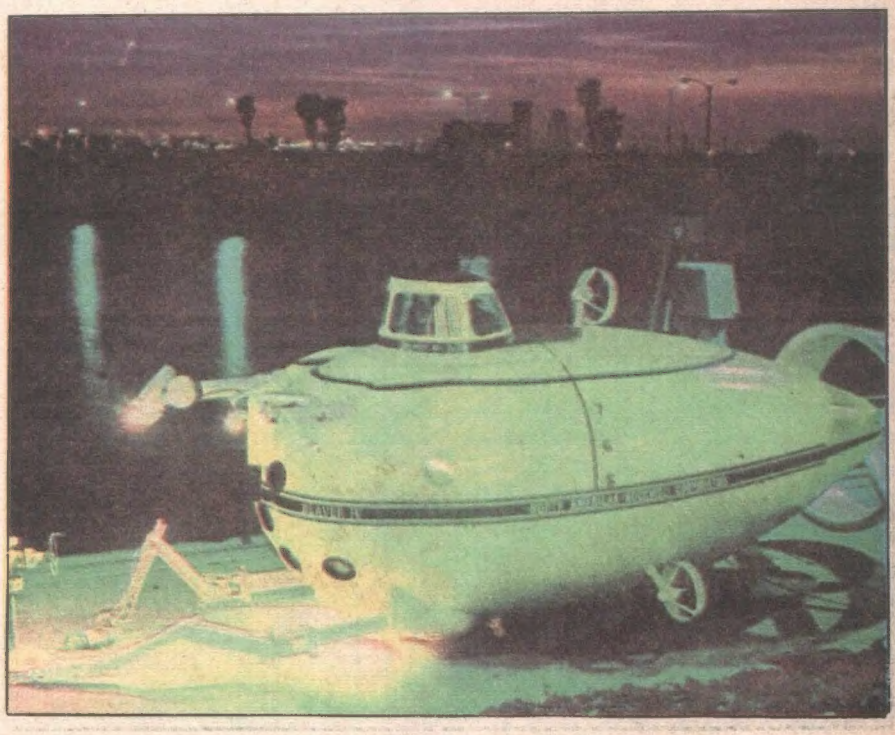

Geliştirilmiş denizaltı araçlarından biri. Aracın önünde "manipülatör" diye adlandırılan "mekanik eller" görülmektedir. Bu araç çeşitli görevleri yerine getirmekte, özellikle petrol aramalarında kullanılmaktadır.

SATICI ÇOCUKLAR

CELAL ÖZCAN

Onu anlatmakla bitiremiyorlardı. Öylesine merak etmiştim ki! Ne zaman görebilecektim? Ne zaman binecektim? Bir de lokomotifi varmış. Koca koca vagonları çekermiş. 'Vagon' dedikleri de ev gibiymiş. Lokomotif önde, "Çuf çuf çuf!.." / "Anne hadi anlat. Babacığım hadi söyle. Daha ne özellikleri var?" / "Sorma çocuğum, içinde durmak bir zevk. Dıştan izlemek bir başka zevk. Dumanı bile bir hoş."

Yaşadığım bir masal mı yoksa? Bir düş mü? Anam anlattıkça, ninem ekledikçe, babam renklendirdikçe aklım başımdan gidiyordu.

Derken, günü geldi. Trenli köye göç etmemiz gerçekleşti.

Dağ yollarından indik ovaya. Eşyalarımızı babam daha önceden getirmişti. Ova, bizim dağ köylerine oranla daha bir sıcaktı. Alabildiğine uzuyordu. Tarlalar yemyeşildi. Düzenli dikilmiş kavaklar esen hafif yelde tatlı tatlı salınıyorlardı. Çevrenin güzelliğine daldığım sırada babamın sesini aldım:

"Hey, hey Mustafa! Bak bak, işte geçiyor. Taa karşıda, gördün mü?"

"Ne ki baba? Geçen nedir?"

"Tren oğlum, tren. Bak, işte şu yönde."

Amanın! Amanın! Bu ne? Yılan gibi kıvrılıp hızlı hızlı gidiyor. Ay, dumanlara bak! Nasıl da yarışıyorlar! Göklere yükselişleri ne de güzel! Şimdi bak sen, duman mı olmalı, tren mi? Yoksa gene Mustafa olup trene mi binmeli? Yerimde duramıyorum.

"Hadi baba! Hadi daha hızlı yürüyelim! Trenler bizim kalacağımız köye de uğruyor değil mi? Yalan söylemedin, beni kandırmadın değil mi babacığım?"

"O ne biçim söz öyle Mustafa? Babalar hiç yalan söyler mi? Şaka falan da yapmadım. O istasyonlu köyde bol bol tren izleyeceksin. Belki bir gün bıkacaksın bile."

*

Geleliberi hep istasyondayım. İstasyonun iki yanı akasyalar ve kavaklarla donanmış. İstasyonda demiryolu iki hatlı. Birinde yük trenleri duruyor. Ötekinde de 'posta' trenleri.

Hareket memuru amcanın kırmızı şapkası var. Elinde de bir yüzü kırmızı, öte yüzü yeşil bir aygıt. Makinist amcalara yeşil yüzünü gösterdiğinde trenler hareket ediyor. Kırmızı yüzünü gösterdiğinde trenler duruyor. Aman ne güzel! O an, ben de 'hareket memuru' olmaya karar veriyorum. Karar veriyorum ama, makinist amcalara kafamı taktığımda iş değişiyor; onlar hep trenle beraber oluyor. Kolu çekince tekerlekler dönmeye, ipi çekince düdük ötmeye başlıyor. Sonra başlıyor çuf çuf'lar. Yok, hayır, ben 'makinist' olmalıyım.

*

O 'beşinci' günde artık sabrım tükendi. Ne yapıp edip trenin içine gireceğim. İç bölümleri görmeden yapamayacağım.

Sonunda adını öğrendim. Kırmızı şapkası gene başında. Lacivert giysileri ne de yakışıyor! Tamam tamam, az sonra Edirne Postası geçecek. Onun için dışarı çıktı.

"Merhaba Mustafa. Ne haber arkadaş?"

Kime selam verdi dersiniz? Hareket memuru Oktay Amca kime 'arkadaş' dedi? Bu istasyonda benden başka 'Mustafa' yok ki. Nasıl sevindim, bilemezsiniz!

"Merhaba Oktay Amca. Treni bekliyorum. Onu izlemek çok hoşuma gidiyor. Sizi izlemek de öyle."

"Öyle mi? Sağol Mustafa. Okullarını çabuk bitir de, seni de aramıza alalım. Ne dersin trenci olmak ister misin?"

Nasıl istemem ki? Güldüm, kızardım. Yanaklarım, kulaklarıma, enseme dek sanki yanıyor. Sevinçten galiba, heyecandan.

*

Sonunda dayanamadım. Basamağa adım atıp yukarı çıktım. Bindim trene. İçersi meğer ne güzelmiş! Bölüm bölüm odalar var. Her birinde insanlar oturuyor. Kimi konuşuyor, kimi uyuyor, kimi de gazete falan okuyor. Boş bir bölüm buldum. Kapısı da açıktı. İçeri girdim. Yeşil koltuklar pencereye dek uzanıyordu. Oturdum. Ne hoş!

CELAL ÖZCAN

1941 Bolu doğumlu. Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümünü bitirdi (1960). Önceleri şiir olmak üzere çeşitli edebiyat dergilerinde ürünleri yayımlandı. Yazarlar Sendikasının üyesi olarak yazarlığını sürdürmektedir. Öykücü yönüyle tanınmaktadır. Öyküleri Antalya Festivali ve Sabahattin Ali Öykü ödülleri yarışmalarında ödüllendirildi. Bir öykü kitabı yayımlandı.

Koltuklar yaylı. Sanki gömüldüm. Gözlerimi kapadım. İmgelere daldım. Sanki bir düş. Ben hareket memuru. Ben makinist. Bakıyorum, lokomotiften çıkan dumanlarla birlikteyim. Göklere uçuyoruz birlikte. Yükseldikçe mavileşiyoruz. Kuşlar arkamızdan yetişemiyor. Kanat çırpıp geri dönüyorlar.

Ama bu ne? Biri beni dürtüyor.

"Hey, oğul!.. Sen ne arıyorsun burada?"

Birden fırladım. Eyvaah!.. Eyvah, tren hareket etmiş! Ben ne yapacağım şimdi?

Durumu gelen amcaya anlattım.

"Artık inemezsin," dedi. "Yaptığın hiç de güzel değil. Başına dert mi açmak istiyorsun? Bir daha sakın, anladın mı?"

Ağlıyorum. Korkuyorum. Çenelerim titriyor. Dişlerim birbirine vuruyor. Büzülüyorum. Gözlerimde yalvarmalar var. Amca bana yardım etse, ah bir etse!

"Bu tren her istasyonda durmaz. İlerde kasaba var. Onun istasyonunda inersin. Akşama doğru sizin yöne geçecek trene binersin. Hadi korkma, artık bir kez olmuş. Çare yok. Gel benimle."

Tren memuru amcanın peşine takıldım. O, yolcuların biletlerine bakıyordu. Elindeki şeyle biletleri deliyordu. Bir yoklama galiba. Evet öyle. Biletsiz birine ceza kesti. Benim de biletim yok. Bana niye kesmedi? Ama ben bilerek binmedim ki? Kaçak yolcular gibi değilim ki? Gene de utandım. Kendime kızdım.

*

Kasabanın istasyonu daha bir kalabalık. İnenler, binenler. Su, süt, limonata satan çocuklar. Simitçiler, kavun, karpuz satıcıları... Neler neler! Bir bayram yeri gibi.

Ne yapacağım şimdi? Dönüş param da yok. İstasyon binasının az ilersinde şaşkın şaşkın dolaştım. Sonra çöküverdim yere. Sırtımı bir ceviz ağacına yaslamışım. Aklım başımdan gitmiş. Gözlerim ağlamaktan, kızarmış. Dizlerimi çekip büzüldüm. Başımı dizlerimin üstüne koydum. Ben ne yaptım, ben ne ettim? deyip dövünüyorum. Ne yapayım, gene bineceğim. Başa gelen çekilir.

Adımlar mı yaklaşıyor? Dizlerimin üzerine yasladığım başımı hafifçe sağa çevirdim. Gelenler satıcı çocuklardı. Dört beş kişi vardılar. Bana bir şey yaparlar mı ki? İçime bir korku daha girdi. O korkuyla kaçacağıma, daha bir büzülüp kaldım.

Yanımda durdular.

"Hey, ne oldu sana böyle?"

O durumda başımı kaldırdım. Kızaran gözlerimi gördüler, tüh bana!

"Neden ağlıyorsun? Bir şey mi var?"

Kalktım. Tek tek yüzlerine baktım. Hepsi yalınayaktı. Kiminde tepsi, kiminde küçük sandık vardı. Birinde de bir testi. Az gerideki ötekilere seslendi:

"Yahu bırakın şunu be! Bize neymiş, hadi yürüyün. Allah allaah!.."

Öndeki büyük çocuk,

"Durun çocuklar!" diye seslendi. "Canımı sıkmayın. Bu arkadaşın bir derdi olmalı. Söylesene be kardeş, neyin var?"

İçimde bir sevinç kıpırtısı. Elimi gözlerime götürdüm. Geri kalan yaşları yenimle sildim. Onlara durumu anlattım.

Arkadaki çocuklar gülmeye başladılar.

"Alay etmeyin be! Ben ona inanıyorum. Treni ilk gördüğümde ben de heyecanlanmıştım. Şimdi alıştım ama, o günleri hiç unutmuyorum."

Saçları azıcık uzun olan daha küçük boylu bir çocuk, tepsisinden bir simit uzattı.

"Al," dedi, "al da ye."

Simiti alamadım. Bende iştah mıştah kaldı mı ki?

"Demek az sonra gelen trenle döneceksin? Biletin var mı?"

Sarışın, yüzü çilli çocuğun sorusuna yanıt veremedim. Başımı öne eğdim.

"Önemi yok, giderim," dedim.

Büyükleri :

"Hey çocuklar gelin benimle," dedi. İki üç adım ileri gittiler. Kafa kafaya verip fısıldaştılar. İçlerinden birisi istasyon binasına koştu. Ötekiler gene yanıma geldiler.

"Benim adım Ramazan, şu da Bülent. İstasyona gidense Murat. Deminki dalgacıları boşver. Onlara güven olmaz. Beş para etmez arkadaşlıkları!"

Gülümsedim. "Sağolun!" dedim.

Koşarak gelen çocuğun elinde bir bilet vardı.

Bu kez sevincimden gözlerim yaşardı. Gene, "Sağolun!" dedim. Yutkundum.

Ben de... evet ben de satıcılık yapacağım. Bizim istasyonda bir şeyler satacağım. Kimbilir, belki bir gün benim durumumda bir çocuğa, bir garibe rastlayabilirim.

Resimler : SEMA HAGAZ

ÖZGÜR COŞKUN'dan iki şiir

YAZABİLMEK İÇİN

Her gün iki ders okuduğum
Şu tarih kitaplarını
sevmiyorum
Sürekli savaşları anlatıyor
Okurken bile korkuyorum

Yine de tarihçi olmak isterim
Sevginin
Ve barışın tarihini yazabilmek
için

HEY AMCA

Hey amca
Çek kaba potinlerini gelinciğin üstünden
O benim kardeşim
Çünkü ben de bir çiçeğim

BEYAZ GÜVERCİN

Yazan SAMİM KOCAGÖZ

Resimleyen Mustafa Delioğlu

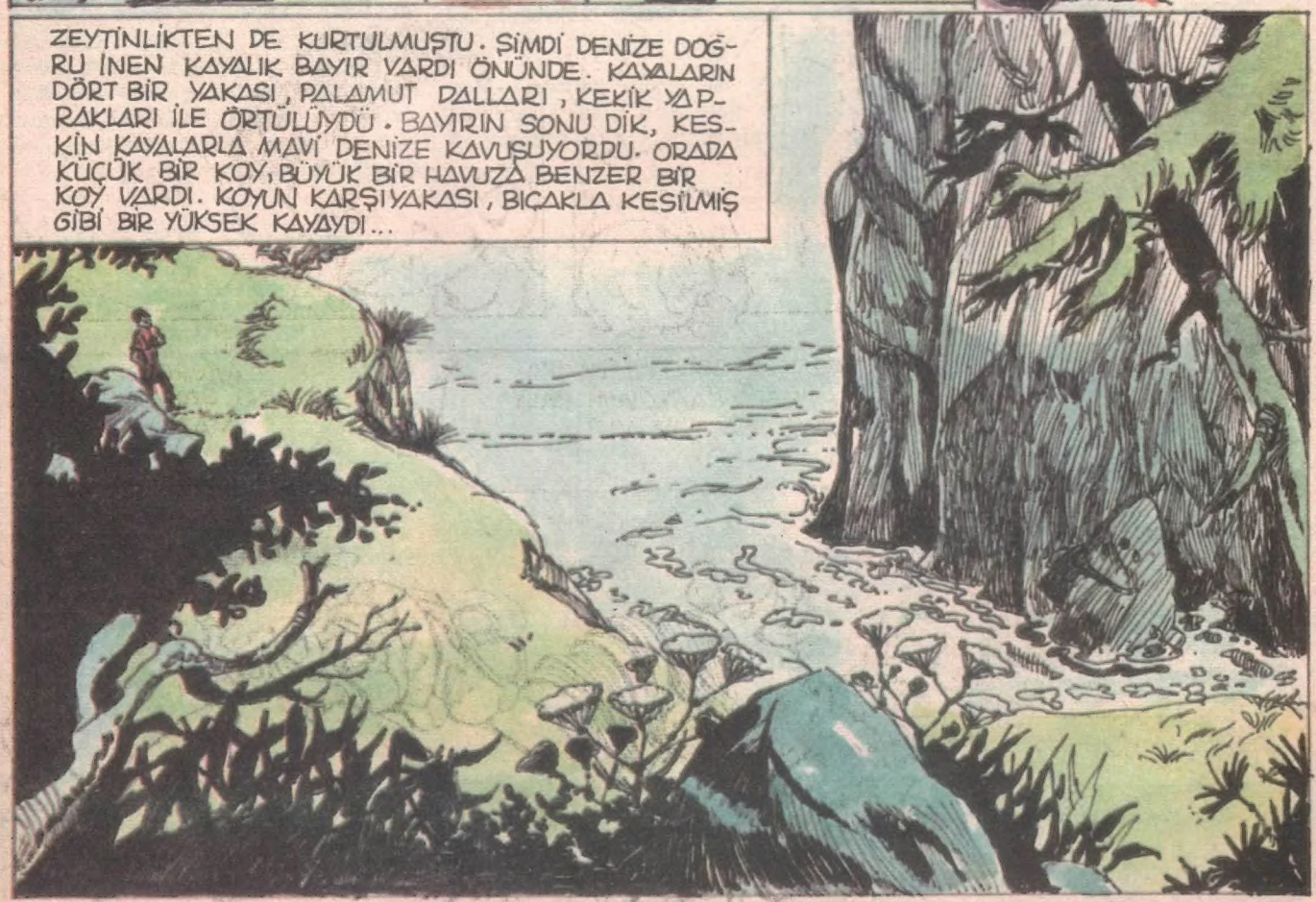

TEKRAR KAŞMAYA BAŞLADI ÇOCUK. BİR BÜYÜCEK KAYADAN ATLADI...

...SOLUK SOLUĞA BİR ZAMAN KEKİK KOKULARINI CİĞERLERİNE ÇEKTİ. IŞIL IŞIL GÖZLERİNİ KOYUN KARŞI YAKASINDAKİ YÜKSEK KAYAYA DİKTİ.

GUUUUKKKK GUGUK GUUK

SESİ, KARŞIYAKADAN, KAYALARDAN GERİ DÖNDÜ, BU HAZİRAN SONU SABAHININ GÜNEŞİNİN AYDINLATTIĞI BARIŞ İÇİNDEKİ KOYDAN, UZAKLARA DOĞRU DAĞILDI GİTTİ...

GUU KK GUGUK GOUK

KIPIRDAŞAN KANATLAR GÖRDÜ...

ÇOCUK YERDEN TAŞ ALIP OLANCA GÜCÜYLE FIRLATTI...

TAŞ, KAYANIN DİBİNE, DENİZE DÜŞTÜ...

CULP

İKİNCİ TAŞ KAYALARA KADAR ULAŞTI...

TOCK SIII

GÜVERCİNLER SABAH. SABAH, RAHATLARINI BOZUP, ÇOCUKLA OYNAŞMAK İSTEMEDİLER. BAŞLARINI BİR SAĞA, BİR SOLA ÇEVİRDİLER.

GUGUK

GUK

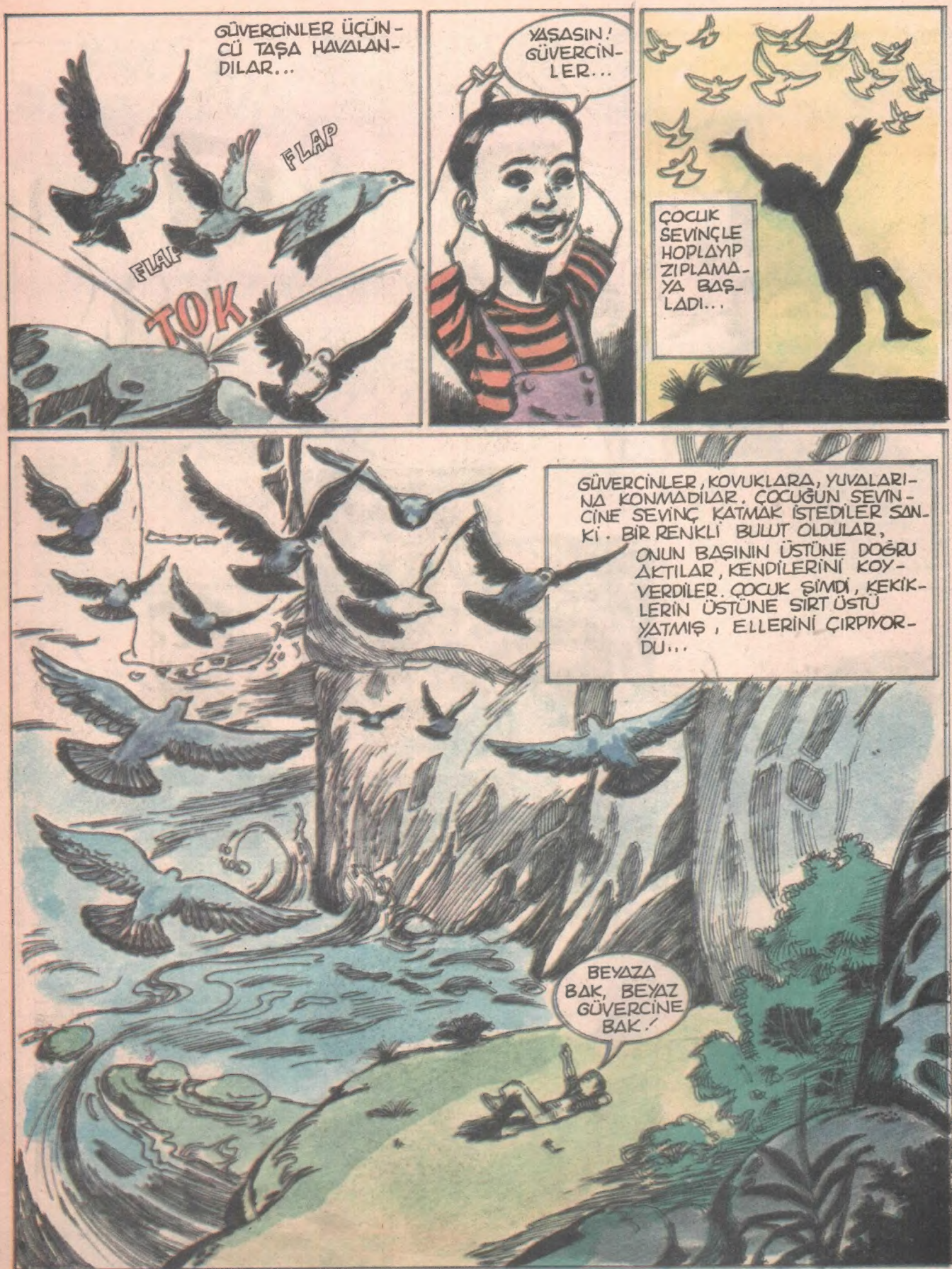
GÜVERCİNLER ÜÇÜNCÜ TAŞA HAVALANDILAR...
FLAP
FLAP
TOK
YAŞASIN! GÜVERCİNLER...
ÇOCUK SEVİNÇLE HOPLAYIP ZIPLAMAYA BAŞLADI...
GÜVERCİNLER, KOVUKLARA, YUVALARINA KONMADILAR. ÇOCUĞUN SEVİNCİNE SEVİNÇ KATMAK İSTEDİLER SANKİ. BİR RENKLİ BULUT OLDULAR, ONUN BAŞININ ÜSTÜNE DOĞRU AKTILAR, KENDİLERİNİ KOYVERDİLER. ÇOCUK ŞİMDİ, KEKİKLERİN ÜSTÜNE SIRT ÜSTÜ YATMIŞ, ELLERİNİ ÇIRPIYORDU...
BEYAZA BAK, BEYAZ GÜVERCİNE BAK!

GÜVERCİNLER DÖNDÜ DOLAŞTI. GÖKLERİN MAVİLİKLERİNDE BENEK BENEK OLDULAR...

NE GÜZEL!

...SONRA...

PLAP

...DENİZİN MAVİLİKLERİNE DOĞRU SÜZÜLDÜLER...

BEYAZ GÜVERCİN...

...ÇOCUĞUN GÖNLÜNÜ ETMEK İÇİN HAVADA BİRKAÇ TAKLA ATTI...

SONRA, UÇTU, YUVASININ ÖNÜNDEKİ YEŞİLLİĞE KONDU...

BEYAZA BAK. BEYAZ GÜVERCİNİME BAK!

...ARDINDAN ÖTEKİLER DE KOVUKLARININ İÇ YAKASINA İLİŞİ İLİŞİVERDİLER. ÇOCUK SEVİNÇTEN TERLEMİŞ, ELLERİNİ ÇIRPMAKTAN AVUÇLARI SİŞMİŞTİ...

AKLINA BİRDENBİRE, BİR GÜVERCİN OLMAK GELİVERDİ. ONLARLA BİRLİK MAVİ GÖKLERE UÇMAK, DENİZLERİN ÜSTÜNDEN GEÇMEK NE GÜZEL OLURDU...

ÇIN ÇIN ÇINLAYAN SERÇELERİN SESİ, ÇOCUĞA NİNNİLER GİBİ GELDİ...

CİK CİK CİK

...YORULMUŞ, GEVŞEMİŞTİ. UYUYAKALDI. RUYASINDA KOYNUNA BEYAZ GÜVERCİNİ GELMİŞ GÖRDÜ...

ONU, YÜREĞİNİN ÜSTÜNE BASTI, OKŞADI, SEVDİ...

?

ÇITIR ÇITIR

BİRDENBİRE ÇALILARIN HIŞIRTISI İLE, BİR AYAK SESİYLE UYANDI. BEYAZ GÜVERCİN, KOYNUNDAN UÇTU GİTTİ...

KARŞISINDA BABASI DURUYORDU AMA ÖFKELİ DEĞİLDİ, GÜLÜMSÜYORDU...

GÖSTER BAKAYIM ŞU GÜVERCİNLERİN YERİNİ BANA...

ELLERİNİ, PARMAKLARINI UZATARAK KOYUN KARŞI YAKASINDAKİ SARP KAYALIĞI GÖSTERDİ...

İŞTE ORADA O KAYALARDA GÜVERCİNLER!

YILLARBERİ BEN DE HEP BU KUŞLARI KOLLARIM. YILLARDIR BİR AV TÜFEĞİNİN PEŞİNDEYİM. HER ÜZÜM SATIŞTA BİR KURUŞ BİR YAKAYA KOYDUM. SONUNDA BUGÜN, İSTEĞİME ERİŞTİM... YARIN SABAH ERKENDEN BURAYA BİRLİKTE GİDERİZ OĞLUM.

?

ÇOCUK ÖNCE BİR ŞEY ANLAYAMADI BU SÖZLERDEN, ANLAMAK DA İSTEMİYORDU. KALKTI, BABASININ ARDINA DÜŞTÜ; EVİN YOLUNU TUTTULAR...

ÇOCUK, ERTESİ SABAH ENDİŞE İÇİNDE, BÜTÜN GÜCÜYLE KOŞUYORDU...

ZEYİNLERİN ARASINDAKİ PATİKADAN DENİZE DOĞRU KOŞUYORDU...

AKŞAM ANASIYLA BABASININ KONUŞMALARINA KULAK VERMİŞTİ..

BABASI YENİ ALDIĞI TÜFEKLE GÜVERCİNLERİ AVLAYACAKTI...

BABA, KENDİSİNİN HER ZAMANKİ YERİNE BAĞDAŞ KURMUŞ OTURMUŞ, KAYAYI KENDİSİNE SİPER ETMİŞ, TÜFEĞİ KUCAĞINDA İKİ YAKASINI GÖZETLİYORDU...

EMEKLİYE EMEKLİYE GÜVERCİNLERİN BULUNDUĞU KAYAYA TIRMANDI...

KIŞT

KIŞT, KIŞT! KAÇIN, YOKSA BABAM SİZİ VURACAK...

PAT

AH BEYAZ GÜVERCİN

SIAP

BEYAZ GÜVERCİN DENİZE DÜŞTÜ. ÇOCUK BAĞIRARAK KIYIYA İNDİ. BABASI DA ARKASINDAN GELDİ...

BABASI KOLUNA YAPIŞTI GÜLÜMSEYEREK...

AFERİN OĞLUM İYİ İŞ YAPTIN!

BABASI, HEP GÜLÜMSÜYORDU. AMA ÇOCUĞA BABASININ GÜLÜMSEYEN YÜZÜ, ÇOK KORKUNÇ GÖRÜNDÜ. KAZMA GİBİ DİŞLERİ VARDI BABASININ.

BEN BEYAZ GÜVERCİNİ ALDATMAK İSTEMEMİŞTİM...

BAĞIRARAK KAÇMAYA BAŞLADI... AĞLAYA AĞLAYA, BAĞIRA BAĞIRA KOŞUYORDU...

SON

Yavrusuyla yeni tanışan baba zürafa koklayarak onu tanımaya çalışıyor. Baba zürafalar, yavrularını çok iyi korurlar ve yanlarına yabancı sokmazlar.

Afrika'da yetişen bu dağ keçisi türüne "bongo" denir. Baba oğul yeni tanıştıkları için, birbirlerine çok nazik davranıyorlar.

Baba deve yavrusunun boynunla oynuyor. Çok arkadaşça geçinirler.

Baba aslan, yavrusuna karşı sabırlı ve şefkatlidir. Küçük aslan yavrusu ise babasının yelesini çekiştirip oynuyor.

Uzun burunlu bir maymun türünün örneği olan bu baba, yavrusuna yaklaşan fotoğrafçıya sinirlenmiş. Bu türün erkeği, ailesinden kendini sorumlu sayar.

HAYVANLAR DÜNYASINDA BABALAR VE YAVRULARI

Hayvanat bahçelerinde, gelenlerin en çok hoşuna giden görüntüler, yavru hayvanların ailelerinin diğer fertleriyle oynaşmalarıdır. Herkes anaların yavrularıyla oynamasını, ilgilenmesini hoşnutlukla izler.

Hayvanat bahçelerinde, hayvan ailesi içinde babanın rolü ise pek belirgin değildir. Oysa babalar, yavruların yetişmesinde çok önemli rol oynarlar.

Bazı durumlarda, babaların yavrularına karşı çok kötü duygular beslediği bilinmektedir. Bu özellikle ayılarda belirgindir. Eğer ellerine fırsat geçerse, baba ayılar, anaların ellerinden yavruları kapıp yiyebilirler.

Ancak bu durum her zaman söz konusu değildir. Her baba hayvan böyle davranmaz. Bu yüzden yalnız türler arasında değil, aynı tür hayvanlar arasında bile kesin bir ayırım yapmak zordur.

Resimdeki hayvanlar ise, birer örnek babadır ve yavrularıyla çok güzel geçinirler.

Kemal Bilbaşar CEMO

1 YAZAR YAPIT

YAZAR

1910 yılında Çanakkale'de doğan Kemal Bilbaşar 1929 yılında Edirne Öğretmen Okulu'nu, 1935 yılında da Gazi Eğitim Enstitüsü'nü bitirdi.

1937 yılından 1961 yılına kadar İzmir Karataş Ortaokulunda tarih öğretmenliği yapan Kemal Bilbaşar'ın ilk öyküsü 1938 yılında Aramak dergisinde yayımlandı. Bundan sonraki öyküleri Yürüyüş, Yurt ve Dünya dergilerinde çıktı. "Anadoludan Hikâyeler" adlı ilk yapıtı 1939 yılında yayımlandı.

Bilbaşar daha sonra Yeditepe'ye öyküler, çeşitli gazetelere de romanlar yazdı. 1967 yılında "Cemo" ile Türk Dil Kurumu, 1968 yılında "Yeşil Gölge" ile May roman ödülünü kazandı.

"Cemo"nun dışında Kemal Bilbaşar'ın öteki önemli yapıtları şunlardır: Öykü kitapları: Anadoludan Hikâyeler (1939), Cevizli Bahçe (1941), Pazarlık (1944), Pembe Kurt (1953), Üç Buutlu Hikâyeler (1956), Irgatların Öfkesi (1971). Romanları: Denizin Çağırışı (1943), Ay Tutulduğu Gece (1961), Memo (1968), Yeşil Gölge (1970).

YAPIT

Değirmenci Cano köyün Bey'ine bağlıdır. Güçlü ve yiğit bir kişi olan Cano, karısı öldükten sonra ceylan gözlü güzel kızı Cemo'yu erkek gibi yetiştirir.

Cemo büyür. Onu istemeyen kalmaz. Ama Cano: "Kızım satılık değildir. Onu yiğit olan, bileğine güvenen alacak" der. Kargadüzün'de yarışma düzenlenir. Cemo'yu alt edecek yiğit çıkmaz. O sırada uzaktan zil sesleri gelir. Gelen Çancı Memo'dur. O da yiğit bir kişidir. Memo da yarışmaya katılır ve kazanır. Memo Cemo'yu terkisine alarak yola koyulur.

Bu arada zengin Sorikoğlu, toprakları köyün Bey'inden alır. Köylülere acımasızca davranmaya başlar. Döver, kırar geçirir herkesi. Cemo yediği tekmeden çocuğunu düşürür. Memo da yaptığı çanları satmak için Dersim'e giderken öldüresiye dövülür. Köylerden gelip Memo'yu kurtarırlar. Sorikoğlu kaymakamla işbirliği yapar. Cano'yu ve köyün öbür erkeklerini hapse attırır.

Daha sonra Sorikoğlu ile kaymakam hastaneden taburcu edilen Cemo'yu da yanlarına alarak yayla evine giderler. Amaçları orada hem içki içmek hem de Cemo'yu oynatmaktır. Bunu duyan Memo harekete geçer. Yayla evine baskın yapılır. Cemo, Sorikoğlu'nu sopa ile döverek öldürür. Ardından evini ateşe verir. Cemo ile Memo artık köyde kalamazlar, atlarına binerek kaçarlar...

ülkemizi tanıyalım!

ESKİŞEHİ

COĞRAFİ DURUMU

İç Anadolu ve Yukarı Sakarya bölümünde, Porsuk çayının iki yakasında kurulmuş olan Eskişehir, yurdumuzun önemli sanayi merkezlerinden biridir. Ankara, Bolu, Bilecik, Kütahya, Afyon, Konya illeriyle komşu olur.

Sündiken Dağları, Bozdağ, Arayıt ve Türkmen dağları en önemli yükseltileridir. Eskişehir ovası Porsuk çayı ile sulanır.

Sert bir kara iklimine sahiptir. Gece ve gündüz arasındaki sıcaklık farkı çoktur. Kışlar soğuk ve sürekli, yazlar sıcak ve kurak geçer. Yağış azdır. Tipik bitki örtüsü bozkırlardır. Ancak yüksek dağlarda ve kuytularda meşe, çam ağaçları vardır. Eskişehir, ulaştırma konusunda önemli bir merkezdir. Demiryolu olarak bir düğüm noktasıdır. Önemli bir ticaret ve sanayi merkezidir. Tarım araçları, şeker, çimento, un, mobilya, demir eşya, tuğla-kiremit, iplik-basma, demiryolu fabrikaları vardır. Ayrıca Eskişehir uçak bakım ve onarım fabrikaları konusunda da önemli bir yere sahiptir. Burada Hava üssü ve İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi yer almaktadır.

ÇİFTELER HARASI

II. Mahmut devrinden beri çalışmaktadır. Kentte hayvancılığın gelişmesine yardımcı olmuştur. Çifteler Harası, Osmanlı İmparatorluğu ordusuna binek hayvanı yetiştirmek için kurulmuştur. Cumhuriyet devrinde, burada, atlarla birlikte sığır, koyun, tiftik yetiştirilmeye başlanmıştır. Kurtuluş savaşı sırasında, imparatorluğa ait yapılar yıkılmış, yağma edilmiştir.

Haranın atçılık bölümünde çifteler yarımkanı adıyla yeni bir at ırkı; sığırcılıkta, boz ırk; koyunculukta Akkaraman-Merinos melezleri yetiştirilir.

LÜLETAŞI

Eskişehir'in uluslararası üne sahip bir özelliği de lületaşıdır. Lületaşından ağızlık, baston, pipo, biblo yapılır. Bir adı da "deniz köpüğü" olan beyaz ve işlenmesi kolay olan bu taş, yalnız Eskişehir'de çıkarılır. Bu taşla en zor, en karmaşık figürler bile yapılabilir. Avrupa'ya işlenmemiş lületaşı ihraç edilmektedir.

TARİHÇESİ

Tarihi Hititlere dek uzanan kent, asıl Frigyalılar tarafından kurulmuştur. Adı Dorylaion olan antik kent, ünlü coğrafyacı Ptolemaios ve Strabon'a göre kaplıcalarıyla ünlüdür. Kent, Lidya-

Seyyit Battalgazi külliyesi

Çifteler Harası

İR

Persler, Makedonyalılar ve Roma egemenliğine girmiştir. Daha Bizanslıların eline geçen kent, gelişme gösterdi ve Selçuklular Ju'yu alınca, Türklerin eline geç-7'de, Kılıç Arslan I. Haçlılarla örede savaştı ve ünlü Dorylaion olarak tarihe geçti. 12.yy sonla-Selçukluların eline geçti. Ancak ıkık durumdaydı, bu yüzden de a Eskişehir adı verildi. Osmanlı-vninde burası üs oldu ve buraya önü adı verildi. Zaman zaman bu t için de kullanıldı.

URT

t, sütün mayalanması sonucu n bir yiyecektir. Eskişehir'in yo- çok ünlüdür. Eskiden, kentin so-ına yoğurt pazarları kurulurmuş. dan sanayiye geçen kentte, bu-ğurt yapımı düşmüştür.

YUNUS EMRE

13. yüzyıl tasavvuf şairidir. Eskişehir'e bağlı Sarıköy'de doğmuş, sonra gurbete çıkmış, ölümünden sonra yine Sarıköy'e gömülmüştür. Sakarya yakınlarında oturan Taptuk Emre dergâhında uzun yıllar geçirmiştir. Denildiğine göre, burada 40 yıl odunculuk yapmış, bir gün bile eğri bir odun getirmemiştir. Tasavvuf akımını halk dili ile insanlarına aktaran, yüzyıllardır öneminden bir şey yitirmeyen şairimizdir. Çoğunlukla hece vezniyle yazan Yunus Emre'den bir şiir :

Hakkâ âşık olan kişi
Akar gözlerinin yaşı
Pür-nur olur içi, dışı
Söyler Allah deyü deyü

Miskin Yunus var yârına
Koma bugünü yarına
Yarın Hakkın divanına
Varan Allah deyü deyü

ESKİŞEHİR TÜRKÜSÜ

Eskişehir yedilerin postunda
Yunus Emre yatar yolun üstünde
Posta tren geçer gönül dostunda
Dört bucağa yol gider Eskişehir.

Porsukta çoşmuş kar suyu akar
Sarıkavak çalı Kırgız'a bakar
Karaman Tekkenin gülleri kokar
Öter bülbülleri dil Eskişehir

MİDAS KENTİ

Eskişehir'e 80 km. uzaklıkta Çifteler kazası yakınındadır. Kral Midas'ın mezarının burada olduğu söylenmektedir.

Kaya Mezarı

MİDAS'IN KULAKLARI

M.Ö. 8. yüzyılda yaşamış bir Frigya kralıdır. Kimmerler Anadolu'ya girip başkenti Gordion'la birlikte tüm Frigya'yı yakıp yıkınca, Midas kendini öldürmüş ve bundan sonra Frigyalılar siyasi etkinliklerini yitirmişlerdir. Midas'la ilgili bir de efsane vardır. Tanrı Apollon ile yarı insan, yarı keçi Pan arasında bir müzik yarışması yapılır. Hakem de Midas'tır. Midas, Pan'ın müziğini beğenir. Bu işe çok kızan Apollon, Midas'ın kulaklarını eşek kulağına çevirir. Kral'ın bu gizini yalnız berberi bilmektedir. O da bir gün dayanamayıp kör bir kuyuya bağırır: "Midas'ın kulakları eşek kulakları!" Kuyu çevresindeki kamışlar bunu duyar, bu kamışlardan yapılan kavallar da herkese aynı sözü duyururlar. Midas, bunun üzerine utancını yener ve eşek kulaklarıyla halkının arasına karışır.

Mini ansiklopedi

MİKRONEZYA

Pasifik Okyanusundaki adalar topluluğuna Mikronezya adı verilir. Mikronezya "küçük adalar" demektir. Mariana adaları, Marshall adaları, Karolin adaları, Gilbert adaları ve Nauru, Mikronezya'yı oluştururlar. Bütün bu adaların toplam yüzölçümü 4.000 km2 kadardır. Nüfusu 175.000 dir. Atollerden oluşmuş birçok adada kimseler oturmaz. Çoğu da volkaniktir. Bu adaların ana besinleri : büyük hindistancevizi, kama biçiminde yaprakları olan Pandanus, ekmek ağacı (bir adı da "taro kulkas"dır) ve balıktır. Adalar, 1521'de Ferdinand Magellan tarafından keşfedilmiştir. Kwajalein, Eniwetok, Peleliu, Guam, Saipan gibi Mikronezya adalarının birçoğu İkinci Dünya Savaşı sırasında kanlı savaşlara sahne olmuştur.

BAYKUŞ

Baykuş ancak geceleri uçar. Gündüzleri, öne doğru eğik biçimli kocaman gözleri ışığın yoğunluğundan kamaşır. Geceleri ise tersine, çok iyi görür ve dilediğince avlanır. Bu yüzden de sesi geceleri duyulur, çünkü o saatlerde yoğun bir uğraşı içindedir. Üstelik uçuşu ağır ve sessiz olduğundan eskiden bu kuşa bir uğursuzluk simgesi gibi bakılırdı. Baykuş gündüz uyuyan bir gece kuşudur. Akşam olunca uyanır ve karanlıkta avlanarak beslenmesini sağlar.

SPELEOLOG

Bilindiği gibi kaşifler bilinmeyen toprakları, yerleri bulmak için uğraşlar verirler. Dağcılar hiç erişilmemiş tepelere çıkarlar. Speleolog'lar ise mağaralarda, uçurumlarda, büyük çukurlarda, dipsiz kuyularda ve yeraltı nehirlerinde araştırmalar yaparlar. Gerçek bir speleolog hem bir bilgindir hem de sporcudur. Büyük çukurların dibinde bulunan nehirlerin ve göllerin kapkara sularına dalarlar. Bilgin speologlar tarih öncesi mağaraları, bu mağaralardaki duvar resimlerini, derinliklerde yaşayan hayvanları ve bitkileri inceleyip bizlere tanıtmışlardır. Bunların yanı sıra gene aynı uzmanlar bu gibi yerlerde elektrik üretimi ve gaz stoklanmasını da incelerler.

KUZEY KUTBU -- KIŞ : Donmuş Arktik bölgesinden 1100 km. tepede, Nimbus - 5 güneye doğru her yönü kapsayacak biçimde bakmaktadır. Sağda, Rusya, sola doğru Amerika ve Kanada görülmektedir.

KUZEY KUTBU — YAZ : Arktik'te yaz. Kıyıya kilitli gibi duran deniz, donukluğunu korumaktadır. Grönland'ın buzlu uç kısmı mevsimden çok az etkilenir ve kıyılarda hâlâ buz kitleleri durur.

GÜNEY KUTBU — KIŞ: Tüm Antarktika kıtası, Nimbus - 5 yardımıyla resme çekilebildi. O sırada, Güneyyarım küresi kış yaşamaktaydı. Dünyanın keşfedilmemiş son kıtası Antarktika buzlalarla çevrili. Resimde, Güney Amerika kıtasının en ucu (solda) ve altta Yeni Zelanda seçiliyor.

GÜNEY KUTBU — YAZ: Kısacık Antarktika yazı sırasında buzlar erir ve deniz canlanıp verimli olur. Nimbus- 5'in çektiği resimler sonucu, şu ortaya çıkmıştır: Eskiden inanıldığı gibi, yazın buzlalar çok fazla değildir ve buz tabakalarında yer yer çözülmeler görülmektedir.

Kutup Bölgelerine Bilimsel Bir Bakış

KUZEY ve Güney Kutup Bölgeleri, birer buz çölü gibidir. Bu bölgeler, dünyanın, hiç kullanılmayan kaynaklarıdır. Bu donuk yığınların ve tüm Antarktika kıtasının altında dünyadaki okyanusların yüzde onikisi yatmaktadır. Bu bölgeler kömür, petrol ve maden yatakları bakımından çok zengindir. Ne var ki, tüm bu zenginlikler, aşağı yukarı 4.000 m. derinlikte, karların ve buzların altındadır.

Çok uzaklardaki ve büyük bölümleri henüz bilinmeyen Antarktika ve Kuzey Kutup Bölgesi (Arktik), uzaya atılan uydular tarafından gözlenilene kadar, haritalarda büyük, beyaz lekeler biçiminde yer alıyorlardı. Uyduların çektiği resimler de pek bilgi vermiyordu. Kutup bölgelerini kaplayan bulutlar ve denizdeki buzların, buzlaların parlak ışıkları resimlerin iyi görünmesini engelliyordu. 1972'de Nimbus-5 adlı bir uydu uzaya fırlatıldı. Dünyadan 1100 kilometre uzaklıkta yerini aldı. İçindeki araç ve gereçler öylesine düzenlenmişti ki, artık bulutlar ve buzların yansıttığı parlak ışık resimlerin iyi çıkmasını engelleyemezdi.

Nimbus-5'in yolladığı bilgiler, bilgisayarlara aktarıldı. Çekilen resimler ise, bundan önce çekilenlere pek benzemiyordu. Çünkü bu yeni resimler birtakım değişik renklere sahipti. Bu renkler, "parlaklık ısısı" denilen yansıma özelliğinin değişik derecelerini simgeliyordu. Parlaklık ısısı, bir nesnenin yüzey ısısıyla, nesnenin çıkardığı radyasyonun çarpımı sonucu ortaya çıkan miktardır. Nimbus-5'teki gereçler, elektromanyetik spektrumun (kızılötesi ve radyo dalgası arası) mikro-

dalga bölgesinde, 1.55 santimetre dalga uzunluğunda radyasyonu kayda geçirebiliyor.

Bazı yüzeyler, diğerlerine oranla daha iyi yansıma veriyorlar. Bu durumda, kutup deniz suyu, deniz buzundan daha ılık olduğu halde, buz daha fazla mikrodalga yayıyor ve daha yüksek bir "parlaklık ısısı"na sahip bulunuyor. Antarktika'da bu iki öge arasındaki denge çok uyumlu. Çünkü Antarktika'da iç bölgeleri kaplayan kar deniz buzundan bir dereceye kadar soğuk, ama daha soğuk görünüyor çünkü daha az radyasyon çıkarabiliyor.

Eğer o anda yağmur yağmıyorsa, bulutlar arasından da olsa, mikrodalga radyasyonu ölçülebiliyor ve normal resimlerde gözükemeyecek olan buzun yapısıyla ilgili ayrıntıları gösterebiliyor.

Yeni oluşmuş buzlar, eskilerden hemen ayırtedilebiliyor. Aynı biçimde kar örtüsü ölçülebiliyor, aysbergler belirleniyor. Mevsimlik gelgit olayı, ay be ay, yıl be yıl kayıtlara geçiyor ve böylece iklimde oluşabilecek her hangi bir değişim anında belli oluyor.

Coğrafi konumları bakımından Kuzey Kutup Bölgesi de Antarktika da çok uzak olmalarına karşılık, dünyanın her yerindeki insanlar için hayati önem taşıyorlar. Kutuplardaki fiziksel ve iklim değişiklikleri, binlerce kilometre uzaklıktaki okyanus ve iklimi bile etkileyebiliyor.

Dünyanın, ısı ortalamasında her hangi bir düşüş ya da artış çok büyük olayların başlamasına yol açabilir. Bu olaylar, yeni bir Buz Çağının başlaması ya da buzlaların erimesi biçimde gelişebilir. Yapılan hesaplara göre, Antarktika'daki tüm buzların erimesi durumunda, deniz seviyesi 100 metre kadar yükselecek ve üzerinde yaşanan dünyanın çok büyük bir bölümü sular altında kalacak. Son yıllarda dünyanın birçok yerindeki değişken ve normal ortalamaların üzerine çıkan hava koşulları, iklim araştırmalarına yeni bir yön verdi. Uzmanların bir bölümü, yeni bir buzul çağının başlayacağını haber verirken, bazıları da Dünyanın ısısının artacağını söylüyorlar. Bu arada, insanoğlunun, kurduğu kentlerden ve sanayi kuruluşlarından atmosfere yaydığı sıcaklık ve kimyasal maddelerin ne gibi etkiler yaptığını da kimse bilemiyor. Kutuplardaki deniz buzlarının ve buzlaların incelenmesi, iklimde oluşabilecek ani ya da hafif değişimleri zamanında bildirecek.

Nimbus-5, meteoroloji uzmanlarına, harita yapımcılarına, kaşiflere güvenilir bir kaynak olarak bilgi sağlıyor. Bizlere de, en azından, dünyamızın, bu güzel renklerle bezenmiş fotoğraflarını yolluyor.

DENEKTAŞI Bunları biliyor musunuz?

1. Dönem değişti, eski yargıların değeri kalmadı anlamında kullanılan bir deyiş. Anımsadınız mı?
2. Horasan'ın Nişapur kentinde doğan, 1123'te ölen, rübaileri (dörtlükleri), matematik ve astronomideki bilgisiyle tanınmış İranlı ozan ve düşünürün adını biliyor musunuz?
3. On ayaklı kabuklulardan, eti lezzetli büyük bir deniz böceğidir. On tane olan ayağının iki çiftini ötekilerden daha büyük olan makaslar oluşturur. Bu böceğin adı nedir?
4. 1936'da Adana'da doğdu. 12 yaşında, İleri Yetenekli Çocuklar Yasasından yararlanarak Paris Konservatuvarına gitti ve birincilikle bitirdi. Bu büyük kadın kemancımızın adı nedir?
5. Büyük çarpmaları, bölmeleri, kesirli dereceden kök ve güç alma işlemlerini yapmaya yarayan cebir işlemine ne denir? Bu işlemin cetveline ne adı verilir?
6. Dinsel inanışa göre Davut Peygamber soyundan birinin kızıdır. 15 yaşındayken Yusuf adında biriyle nişanlanmışsa da daha ona varmadan, "erkek yüzü görmeden, Tanrı'nın hikmetiyle" en büyük peygamberlerden birini dünyaya getirmiştir. Hangi Peygamberin annesidir, adı nedir?
7. Fıstık, özellikle üç fıstık türüne verilen ortak addır. Bu fıstık türlerinin adlarını ayrı ayrı söyleyebilir misiniz?
8. Eskiden basurun iyileştirilmesinde çay kavrulur, sonra un haline getirilerek hastaya yedirilirdi. Egzamaya karşı ısırgan suyu içilir, posası da egzamalı yere konulurdu. Bu gibi ilaçlara ne denir?

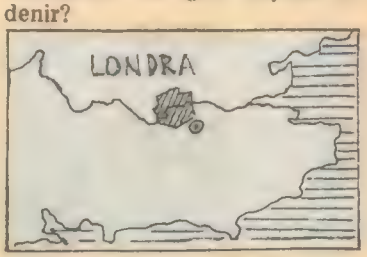

9. Londra'nın güney doğusunda, Thames nehrinin güney kıyısında bir ilçedir. Bu ilçenin önemi rasathanesinden gelir. Bu rasathanenin bulunduğu yer dünyanın baş meridyeni olarak kabul edilir. Kullanılmakta olan rasathanelerin en eskisi olan bu rasathaneyi biliyor musunuz?
10. "Arkadaş yurduma alçakları uğratma sakın/ Siper et gövdeni dursun bu hayâsızca akın". Bu güzel dizelerin sonlarındaki sözcükler eşseslidir. Şiirde bu gibi sözcüklere eskiden ne denirdi, şimdi ne diyoruz?
11. Büyük bir Türk hükümdarıdır. Birçok yabancı dil bilen bu büyük hükümdarın değerli öğretmenleri arasında şunlar da vardı: Molla Gürâni, Vezir Sinan Paşa, Molla Hüsrev, Vezir şair Ahmet Paşa. Dadısı Hand Hatun, lâlası Vezir Damat Zağanos Paşa idi. Bu hükümdarı tanıdınız mı?
12. Bir mermer çeşididir. "Porfir" de denir. Renklidir. Daha çok kırmızı ya da yeşil olur. Damarlı bir mermerdir. Bütün öteki mermerlerden çok daha serttir. Bundan ötürü yapılarda, mimarlık alanında çok kullanılır. Adı nedir?
13. Bir kimseyi hastalıktan ya da organlarındaki bir bozukluktan kurtarmak için değil de, dış görünüşteki kusurları düzeltmek ya da noksan bir organın yerine yenisini koymak için yapılan operasyonlara ne denir?
14. 1792 - 1868 yılları arasında yaşamış büyük bir İtalyan opera bestecisidir. En çok sevilen ve oynanan operası "Sevil Berberi" ni 26 yaşındayken bestelemiştir. Ünlü operalarından biri de "Giyom Tell" dir. Bestecinin adını anımsadınız mı?
15. Sonsuz uzaydan ve uzaya adacıklar gibi serpilmiş samanyollarından oluşmuştur. Yaratılmış şeylerin hepsini anlatan ve kapsayan bir sözdür. En küçük şeyden en uzak yıldızlara kadar her şey onun parçasıdır. Nedir bu?

Yanıtlar 29. Sayfada

Athena

Genellikle Pallas Athena diye bilinir. Romalılar, Minerva diye tanırlar. Zeus'un kızıdır. Annesi yoktur. Daha doğrusu, doğumu için garip bir efsane anlatılır. Yüce tanrı Zeus, kendine ilk eş olarak tanrıça Metis'i seçer. Metis, tüm tanrılar ve ölümlüler arasında en çok bilen, çok akıllı biridir. Adı da akıl, üs, düşünce gücü anlamına gelir. Metis'in doğum yapacağı günler yaklaşırken, Zeus onu yutar, içine alır. Bir süre sonra da, kafasından sevgili kızı Athena çıkar. Söylendiğine göre, Athena şimşekler çakarak, bir elinde silah, bir elinde kargı ile büyümüş olarak dünyaya gelir. Athena oniki Olympos tanrısından biridir. Kardeşi, savaş tanrısı Ares'tir. Çakır gözlü bu yaman kız, ordular yönetir, savaşlar yapar, yüce biridir ve hiçbir zaman kaba güce dayanmaz, hep yaratıcı zekasıyla savaşır. Aslında Athena hem savaş hem barış konularında ön sıradadır. Athena, yalnızca babasının taşıdığı Aigis kalkanını taşımaya hak kazanmıştır. Bu kalkanı Zeus, kendini emziren keçinin derisinden yapmıştır. Üzerinde bir Gorgo başı vardır ve çevresi yılanlarla süslüdür.

Athena böyle savaşçı olduğu gibi, hak için savaşan, zafer taşıyan, siteleri koruyan kadın adlarıyla da anılır. Athena'nın diğer bir özelliği de güzel sanatları, el işçiliğini de korumasıdır. Çömlekçi fırınını, dülger gönyesini o icat etmiştir. Öküzleri boyunduruğa vurmayı, sapana koşmayı, zeytin ağacı dikmeyi, hafif gemilere binip denize açılmayı erkeklere hep o öğretmiştir. Kadınlara da iplik eğirmeyi, iş işlemeyi öğretmiştir. Athena'nın bir elinde de her zaman zeytin dalı bulunur. Bakire bir tanrıçadır ve hiç evlenmemiştir.

Attika ilinin ve Atina kentinin kurucusu ve koruyucusudur. Kentin tanrılığını almak için deniz tanrısı Poseidon'la yarışır. Poseidon atlara çok düşkün bir tanrıdır ve en korkunç atlar bile onun yanında uysallaşır. Ancak atlar, Poseidon'un kent bekçiliğini kazanmasına yardımcı olmazlar. Poseidon, Atina akropolü üzerinde tuzlu bir göl meydana getirir. Athena ise zeytin ağacı diker. Bunun üzerine yargıç durumundaki tanrılar, Athena'nın yaptığı işi daha yararlı bulup, onu koruyuculuğa atarlar. Poseidon ise öfkesinden tüm kenti su altında bırakırsa da, zarar çabuk önlenir.

Athena, Homeros'un İlyada'sında savaş tanrıçası gibidir. Üstelik de yan tutar. Troyalılara karşıdır. Oysa, Odysseia'da yöneticidir, iyidir, haktan yanadır. Odysseus'un vatanına, evine dönmesine yardım eder. Onu her türlü kötülükten korur. Yine yüce ve bilge bir tanrıça gibidir.

MOZART

AVUSTURYALI BESTECİ
1756'DA SALZBURG'DA DOĞDU
1791'DE VİYANA'DA ÖLDÜ

ÜNLÜ KİŞİLER

KİMLİĞİ

Babası Leopold Mozart, Salzburg'da saray bestecisiydi. Küçük Mozart daha 4 yaşındayken babasından müzik dersleri almaya başladı. 5 yaşındayken besteler yapıyordu. 1762'de, Mozart altı yaşındayken, babası onu kızkardeşi Nannerl ile Avrupa'da konser turnelerine çıkardı. Müzik dünyasının bu hârika çocuğu ölünceye kadar üstün yapıtlar verdi.

Keman, bas, piyano, org, obua, viyola, fagot, flüt, arp için besteler yapmıştır. En ünlü operaları ise şunlardır: "Figaro'nun Düğünü", "Don Giovanni", "Cosi Fan Tutte", "Sihirli Flüt", "Saraydan Kız Kaçırma". Mozart eserlerinde, antik çağ, Alman Barok müziği, İtalyan operaları, Fransız müziği ve Viyana etkilerini en güzel biçimde kaynaştırmıştır. Son yıllarında, Bach ve Hendel etkisiyle en olgun eserlerini vermiş ve "müziğin altın çocuğu" 35 yaşında ölmüştür.

ÖZELLİKLERİ

Bach'ın ölümünden 6 yıl sonra dünyaya gelen Mozart çok küçük yaşında babası ve kızkardeşi Nannerl ile Avrupa'da konser turnelerine çıktı. Çok yorucu yolcu arabalarıyla saatlerce süren gezilerinde canlılığından, sevimliliğinden ve çalışma gücünden hiçbir şey yitirmiyordu.

Mozart, uzun gezilerini 1778 Martında Paris'e yaptığı gezisiyle tamamladı. Parisliler müziğe çok düşkündü, özellikle Mozart'ın müziğini çok beğeniyorlardı ama, hiç kimse ona iş önerisinde bulunmadı. Bununla beraber Fransız opera okulunun temsilcileriyle Mozart orada tanışmış oldu. Bu müzikçilerin başında büyük besteci Gluck vardı. Bu tür operanın Mozart'ın üzerinde yeni bir etkisi oldu. İtalyan ve Alman operalarını da göz önünde bulundurarak Mozart üç stili de benimseyip bunları sindirdikten sonra günümüzde de büyük başarıyla sahnelenmesi sürdürülen büyük operalarını yazmaya başladı.

Salzburg'a dönen Mozart orada çok sıkıntılı günler geçirdikten sonra Viyana'ya yerleşti. Bu kentte hiç değilse üç yıl kadar huzurlu bir yaşam sürerek konçertolar, senfoniler, çeşitli müzik parçaları ve Haydn'a sunduğu altı ünlü kuartetini besteledi.

ACIKLI SONU

1791'de Mozart'ın sağlık durumu çok ağırlaşmıştı. Bir gün, esrarengiz bir yabancı, besteciye bir "requiem" ısmarladı. Requiem, ölü ruhlarının erince kavuşması için yazılan dinsel tören müziğidir. Mozart, garip bir önseziyle bu requiemin kendi ölüm müziği olduğuna inanmıştı. Besteci, müzik dünyasının en büyük yapıtlarından biri olan bu parçayı yazdı. Ama yapıtın sonunu tamamlamamıştı. Son soluğunu vermek üzereydi. Yapıtı tamamlaması için öğrencisi Süssmayer'e ne yapması gerektiğini söyledi. Bu öğrencisi daha sonra requiemi tamamladı. Mozart son soluğunu verdi. Cenazesi üçüncü sınıf törenle kaldırıldı. Ama o gün korkunç bir fırtına çıktı. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Cenazenin arkasında da yakınlarından oluşan birkaç kişiden başka kimse yoktu. Hava büsbütün bozunca onlar da cenazenin arkasından gitmeyip ayrıldılar. Zavallı Mozart! Gelmiş geçmiş bestecilerin kuşkusuz en büyüklerinden biri olan sanatçının tabutu bir çukura atıldı. Mezarının da nerede olduğu hiçbir zaman bilinemedi.

Plak

Hisseli Harikalar Kumpanyası Sanatçıları — "HİSSELİ HARİKALAR KUMPANYASI" — Bakat - Uzunçalar

İşte müzik dünyasında yeni bir akımın öncülüğünü yapan plakların ikincisi. Bundan bir süre önce piyasaya "7 Kocalı Hürmüz" müzikalinin plağı çıkmıştı. Plağı pikaba yerleştirir yerleştirmez "Hisseli Harikalar Kumpanyası"nı gözlerinizin önünde canlandırmaya başlıyorsunuz. Müzikalde rol alan sanatçıların hemen hepsi var yapımda. Öncelikle Erol Evgin yaşamında ilk kez rol aldığı bir müzikalde hayli başarılı oluyor. Eserin sözlerini yazan Çiğdem Talu ve besteleri hazırlayan Melih Kibar da çok başarılı. Kısaca bütün müzikseverlerin arşivlerinde bulunması gereken bir yapıt "Hisseli Harikalar Kumpanyası".

Kayahan — BEKLE GÜLÜM /ATEŞ— Öncü Plak — 45'lik

Müzik dünyasının yeni seslerinden Kayahan ikinci plağı ile geliyor bu kez müzikseverlerin karşısına. Genç şarkıcının yapıtında "Bekle Gülüm" ve "Ateş" adlı şarkılar yer alıyor. Şarkıların özelliği, ikisinin de söz ve müziğinin Kayahan'a ait olması. Özellikle "Bekle Gülüm" müzikseverlerin çoğunun beğenisini toplayacak nitelikte. Kayahan'ı tanımak ve yıllarını müziğe adamış olan bu gencin neler yaptığını öğrenmek istiyorsanız bu yapıtı öneririz.

NECLA NAZIR, FERDİ TAYFUR'LA MÜZİKAL BİR FİLMDE OYNAYACAK

Sinema oyuncusu Necla Nazır, ilk kez İzmir Fuarı'nda çıkacağı sahne için şarkıcılık provalarını sürdürüyor. Sahne için yedi tane şarkı hazırlayan Necla Nazır, vereceği bu büyük sınavdan başarıyla çıkacağına inanıyor. Necla Nazır'ın İzmir'de okuyacağı yedi şarkıdan biri Türk sanat müziği dalında. Öbür altı tanesi ise arabesk türünde.

Necla Nazır, bir yandan kendini sahneye hazırlarken, bir yandan da film çalışmalarını sürdürüyor. Geçen yıl dört film çeviren Necla Nazır'ın sahne yaşamına başlaması yüzünden bu yıl bu sayıyı daha da düşüreceği sanılıyor Necla Nazır önümüzdeki günlerde Ferdi Tayfur'la birlikte müzikal bir filmde oynayacaklar.

Yılın film ve sanatçıları seçildi

Sinema Yazarlar Derneği (SİYAD) yılın film ve sanatçılarını seçmiştir. 1979 - 1980 sinema mevsimi süresince gösterilen yerli ve yabancı filmlerin birincileriyle, bu filmlerde görev alan en başarılı yönetmen, senaryocu, görüntü yönetmeni, film müzikçisi, kadın ve erkek oyuncu, yardımcı oyuncular açıklanmıştır. Yılın sanatçılarına geleneksel (SİYAD) ödülleri, önümüzdeki günlerde düzenlenecek bir törenle verilecektir. (SİYAD) yönetim kurulu üyeleri önce yılın başarılı film ve sanatçılarına ilişkin çeşitli adayların yer aldığı bir liste hazırlayıp, bunları üyelerine dağıtmıştır. SİYAD üyeleri, beğendikleri film ve sanatçıları seçerek bildirmişler, yapılan ayırım sonunda en çok oyu alan film ve sanatçılar belirlenmiştir. SİYAD ödülleri aşağıdaki film ve sanatçılara dağılmış bulunmaktadır:

Yılın yabancı filmi : "KIYAMET" (Yönetmeni: Francis Ford Coppola).

Yılın yerli filmi: "ADAK" (Yönetmeni : Atıf Yılmaz)

En iyi yönetmen : ATIF YILMAZ (Adak filmiyle)

En iyi senaryocu : BAŞAR SABUNCU (Adak filmiyle)

En iyi görüntü yönetmeni : İZZET AKAY (Adak, Demiryol, Almanya Acı Vatan filmleriyle)

En iyi film müziği : YALÇIN TURA (Adak filmiyle)

En iyi erkek oyuncu: TARIK AKAN (Adak filmiyle)

En iyi kadın oyuncu : HÜLYA KOÇYİĞİT (Almanya Acı Vatan filmiyle)

En iyi yardımcı erkek : SAVAŞ YURTTAŞ (Bebek filmiyle)

En iyi yardımcı kadın : SEVDA AKTOLGA (Demiryol, Bebek filmiyle)

Bu ödüllerin dışında ayrıca "Bebek" filmindeki rolüyle Tuncay Akça'ya SİYAD özel ödülü verilmesi kararlaştırılmıştır.

Sinema

TÜRKAN ŞORAY YAZ SONUNA KADAR İKİ FİLM ÇEVİRECEK

Türkân Şoray, yaz mevsimi bitene kadar iki film çevirmeyi amaçlıyor. Bu filmlerden birinin yönetmenliğini Atıf Yılmaz yapacak. İkinci filmin yönetmeni ise kendisi olacak. Birkaç senaryo üzerinde bir seçim yapmak için çalışan Şoray, "Bundan sonra yılda iki filmden fazla çevirmeyi düşünmüyorum. Konu üzerinde on ay çalışıp, iki film çevirmek en doğru yol bence" diyor. Türk - İtalyan ortak yapımı tasarısı şimdilik geri kalan Şoray, İsveç'te çevireceği "Yılanı Öldürseler"in çekimi de gecikince iki yeni filmi gerçekleştirmeye çalışacak. Filmlerin konusunu, adlarını ve oyuncularını şimdilik açıklamaktan kaçınan Türkân Şoray, yakında bir Avrupa gezisine çıkacak.

kısa, kısa...

- Yugoslavya'nın Celje kentinde düzenlenen "Türk Filmleri Haftası"nda "Selvi Boylum Al Yazmalım", "Aşk-ı Memnu", "Feride", "Bizim Aile", "Kapıcılar Kralı", "Sultan" adlı altı Türk filmi sergilendi. Bu filmler İngilizce ve Fransızca altyazılı olarak Belgrad, Üsküp, Lublijana, Pristine ve Kosova kentlerinde gösterildi.

- Fransa'nın Vitel kentinde yapılan I. Akdeniz Ülkeleri Sinema Şenliği'ne Türkiye'den "Bereketli Topraklar Üzerinde", "Adak", "Yusuf ile Kenan", "Düşman" ve "Arkadaş" filmleri katıldı. Hepsi bu yılın filmleri olan bu gruptan sadece "Arkadaş" 1974 yapımı. Bu film, Yılmaz Güney'in yönetmenlik döneminden bir örnek olarak seçildi.

- "Sürü" filmi bir şenlikten öbürüne katılarak Türk filmleri arasında rekor kırdı. Geçen yıl Locarno Film Şenliği'nin en büyük ödülünü aldıktan sonra üç ayrı ödül daha kazanan "Sürü" yakında Birleşik Amerika'da Los Angeles Film Şenliği'ne de katılacak. Yönetmenliğini Zeki Ökten'in yaptığı "Sürü" daha sonra Hong Kong ve Sydney'e de gönderilecek.

Televizyon

SUNA PEKUYSAL İKİ TİYATRO ÖDÜLÜ ALDI

TV'de beğeniyle izlenen "Tatlı Çarşamba" dizisinin sevimli Suna ablası Suna Pekuysal, iki tiyatro ödülü birden kazandı. İki ünlü tiyatro ustası Avni Dilligil ve Ulvi Uraz adlarına konulmuş olan "Avni Dilligil Tiyatro Ödülü" ile "Ulvi Uraz Tiyatro Ödülü" Suna Pekuysal'a "Tırpan" adlı tiyatro oyunundaki başarılı rolünden ötürü verildi. Otuzüç yıllık tiyatro ve yirmisekiz yıllık sinema oyuncusu olan Suna Pekuysal, sanat yaşamında bugüne dek 60'ın üstünde oyunda rol almış, 100'ün üstünde de filmde karakter rolleri canlandırmıştı. 46 yaşındaki sanatçı, sinema, tiyatro ve TV çalışmalarını birarada yürütmektedir.

TV'NİN HAZIRLADIĞI YERLİ DİZİLERİN ÇEKİMİNE BAŞLANDI

TV tiyatro şubesince hazırlanan yerli dizi filmlerin bazılarının çekimine yurdun çeşitli yörelerinde başlanmıştır. Çekilen yerli diziler arasında şu yapıtlar yer almaktadır:

"Mai ve Siyah" - Halit Ziya Uşaklıgil'in ünlü romanını Tuncay Öztürk TV'ye uyarlıyor.

"IV. Murat" - Turan Oflazoğlu'nun tiyatro oyunu. Yönetmenliğini Yücel Çakmaklı yapıyor, Cihan Ünal, Ayten Gökçer oynuyor.

"Gol Kralı Sait Hopsait" - Aziz Nesin'in aynı adlı romanından uyarlanan dizi filmi Çetin Öner hazırlıyor, Mehmet Keskinoğlu oynuyor.

"Paranın Kiri" - Atilla İlhan'ın romanından daha önce TV filmi olarak çekilen "Paranın Kiri" de dizi oluyor. Hüseyin Karakaş'ın yönettiği filmde Senem Kayra, Erol Taş oynuyorlar.

"Sarı Naciye" - Recep Bilginer'in Şehir Tiyatrosu'nda oyananan oyunu, dizi film oluyor.

"Yedi Kocalı Hürmüz" - Sadık Şendil'in daha önce tiyatro sahnelerinde oynanan, filme alınan, müzikli şov haline getirilen yapıtı TV dizisi oluyor.

"Müfettişler" - Melih Cevdet Anday'ın aynı adlı yapıtından Tuncay Öztürk'ün TV'ye uyarladığı filmde Macide Tanır, Alp Öyken oynuyor.

"Fesleğen Sokağı" - Nezihe Araz'ın romanından TV'ye uyarlanan dizinin yönetmenliğini Bülent Özdural yapıyor. Yıldız Kenter, Mücap Ofluoğlu, Şükran Güngör oynuyor.

TRT Televizyonu Tiyatro Şubesi "Güneşte On Kişi" (Turgut Özakman), "Kahvede Şenlik Var" (Sabahattin Kudret Aksal), "Bay Hiç" (Sabahattin Kudret Aksal), "Köşebaşı" (Ahmet Kudsi Tecer), "Cem ile Cemile" (Sadık Şendil) yapıtlarını da filme alıyor.

Pul

1980 ÇEVRE SAĞLIĞI ANMA SERİSİ

Haziran ayında satışa çıkartılan pullar, 1980 Aralık ayına kadar satış ta kalacak ve postada geçerli olacak.

1. 2 1/2 lira değerindeki pul, 300.000 basılmıştır. Cemalettin Mutver'in yapıtıdır.
2. 7 1/2 lira değerindeki pul, 300.000 basılmıştır. Pulu yapan sanatçı, Celâl Kırkbeşoğlu'dur.
3. 15 lira değerindeki pul, 300.000 basılmıştır. Sanatçısının adı Celâl Kırkbeşoğlu'dur.
4. 20 lira değerindeki serinin son pulu da 300.000 basılmıştır. Cemalettin Mutver'in yapıtıdır.

Kitap

Jules Verne — "ROBENSONLAR OKULU" (Çeviren : Nihal Önol)
Altın Çocuk Kitapları — 184 sayfa, 100 lira.

Büyük bir ülke, işine yaramadığı için Pasifik okyanusundaki Spenser adasını satışa çıkarınca olaylar başlar. Adayı satın olan Bay Kolderup'un yeğeni Godfrey ise Robensonculuk oynamak, tüm dünyayı gezmek amacındadır. Dayısı ise yeğenine çok güzel bir oyun hazırlamıştır. Her sayfasında ayrı bir heyecan duyacağınız bu kitabı okumanızı salık veririz.

Süleyman Bulut — "KAR TANESİ" (Resimler Elif Ayiter)
Arkadaş Kitaplar — Mor Dizi — 95 sayfa, 60 lira

Kar sevmeyeniniz var mı? Sevmiyorsanız da seviyorsanız da Süleyman Bulut'un Kar Tanesi'ni okuyun. Küçümen Karcık, hem arkadaşlarını, hem ülkesini nasıl kurtardı, öğrenin. Küçük bir kar tanesi, bize neler öğretiyor, okuyun. Hiçbir şeyin yoktan var olmadığını, var olan hiçbir şeyin de yok olmadığını, bilgisizliğin ne denli kötü durumlara yol açtığını ve bilginin yaşam için ne denli gerekli olduğunu, Kar Tanesi'nde okuyun.

Albay HEPALBAY ve KÜÇÜKDİŞ

SIRA ATLAMA NUMARAMIZDA.
OHOPPLA!
BU KADAR BAŞARILI OLUŞUMA KENDİM DE ŞAŞTIM DOĞRUSU...
UFF!
HAZIR MISIN, KÜÇÜKDIŞ?
NEYE HAZIR MIYIM AYPARÇASI?
997, 998, 999. ON DAKİKADAN BERİ SAYIYORUM. HALA SAKLANMADIN MI?
AYPARÇASI, BUNU BANA YAPAMAZSIN, EN GÜZEL NUMARALARIMI GÖRMEDİN. BOŞUNA MI YAPTIM BEN BUNLARI?

BİLMECE BULMACA EĞLENCE

SOLDAN SAĞA : 1 - Okulların kapalı bulunduğu dönem.. Avrupa'da Karadeniz'e dökülen büyük bir ırmak, 2 - TERBİYE ile eş anlamlı bir sözcük... Altı yüzünde, birden altıya kadar benekler bulunan ve geometride KÜP'ün modeli olan küçük kemik parçası, 3 - Bir mastar eki.. Üzerine iplik, tel, şerit gibi şeyler sarılan ve SİLİNDİR BİÇİMİNDE olan nesne, 4 - Dış'ın karşıtı.. Yorulmadan ve rahatlıkla yapılabilen, 5 - Dünya mimarlık tarihinin en güzel eserlerini vermiş olan ünlü bir Türk mimarı .. Eski Mısırlıların bir Güneş Tanrısı, 6 - Babaların kız kardeşi.. Bir bayan adı, 7 - Bir kimsenin "bir şeyi istemiyormuş gibi görünmek için" takındığı yapmacık tavır.. Tire'nin ilk hecesi.. Avuç içi, 8 - Aralık duruma getirmek ya da yarı açmak, 9 - Anlam.. Bir ilimizin adı, 10 - Bir iyelik eki.. İtalya'nın başkenti.. İlkel bir silah.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1 - Üzerinde hiçbir kir, leke ya da pislik bulunmayan.. Bir erkek adı, 2 - Gövdesi ve dalları odunlaşmış olan bitkilerin genel adı.. Yapılması ya da kullanılması dince yasak olan, 3 - İkide birde göz kırpma, omuz oynatma gibi istem dışı yapılan hareket.. Eti yenen bir cins tatlı su balığı, 4 - İTMEK'ten bir emir sözü.. Geçirimsiz ve yumuşak olan bir tür toprak... Bir çoğul eki, 5 - Turunçgillerin ekşi olanı ile yapılan şerbet, 6 - Sıvacıların duvara sıva sürmek için kullandığı alet... Camilerde cemaate namaz kıldıran din görevlisi, 7 - PADİL denilen iki uçlu bir kürekle yürütülen hafif bir kayık çeşidi.. Su ortasında bulunan kara, 8 - Bütün varlıkları her yandan kaplayan sonsuz boşluk.. Giysilerin boyun kısımlarına verilen ad, 9 - Bir meyve ... Tramvay ve tren gibi taşıtları üzerinde gitmesi için hazırlanan yollarda kullanılan uzun demirler.. Numara'nın kısa yazılışı, 10 - Bulmaya çalışma .. Bacakların bilekten sonraki kısmı.

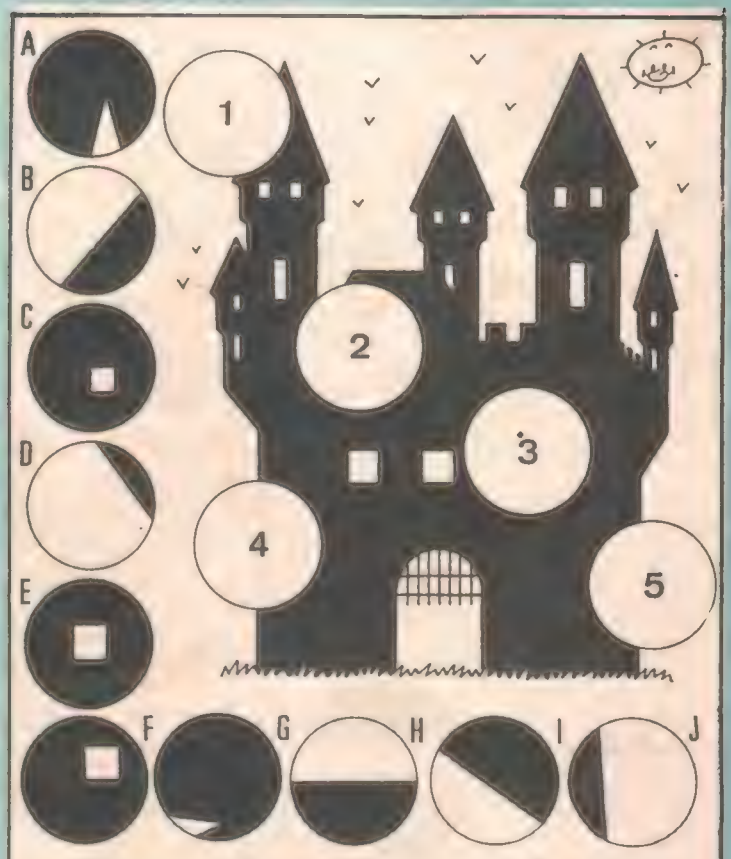

ESKİ ŞATO: 1,2,3,4, ve 5 nimaralı yuvarlakları kaplayacak biçimde, harflerle belirtilen öteki yuvarlaklar arasından 5 tanesini bulup ayırarak şu şatonun görüntüsünü tamamlayınız.

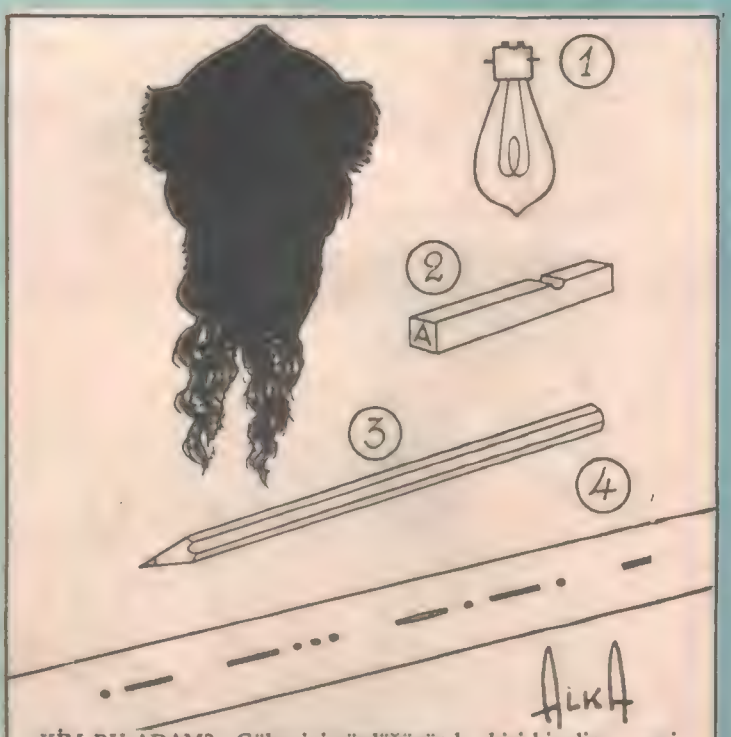

KİM BU ADAM? : Gölgesini gördüğünüz bu kişi kimdir ve neyi icat etmiştir? Bu kişinin icat ettiği şeyi 4'e kadar sayı ile gösterilmiş şeyler arasında bulabilirsiniz. Size kopya verelim : Derginiz onun sayesinde yayınlanıyor.

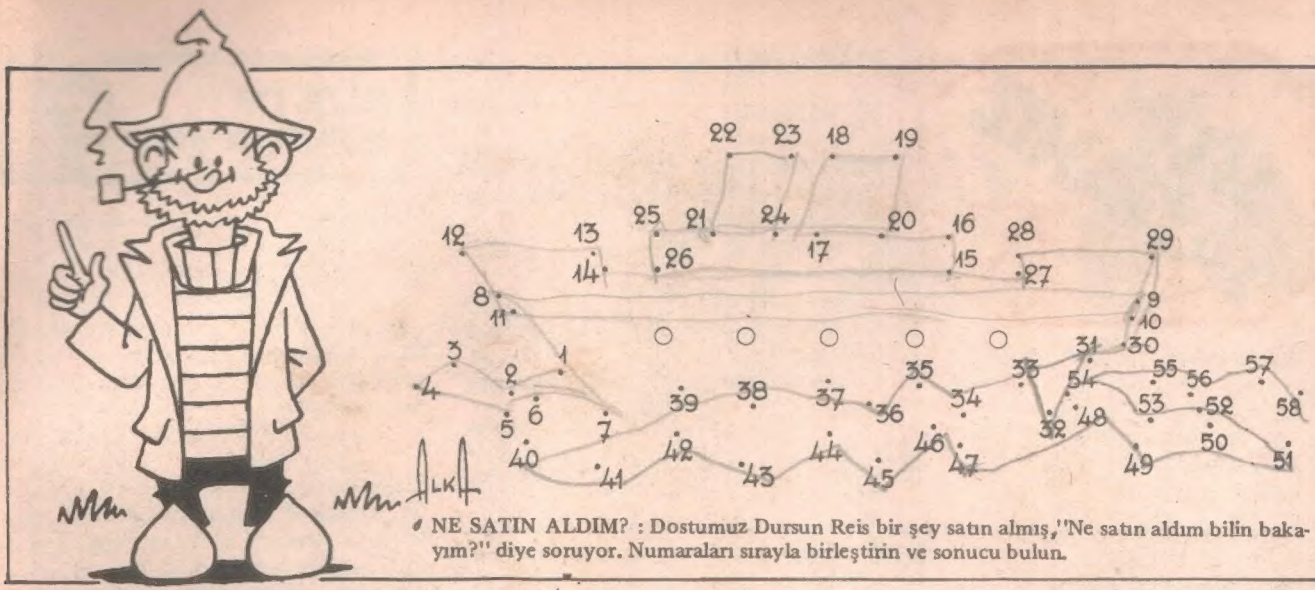

NE SATIN ALDIM? : Dostumuz Dursun Reis bir şey satın almış,"Ne satın aldım bilin bakayım?" diye soruyor. Numaraları sırayla birleştirin ve sonucu bulun.

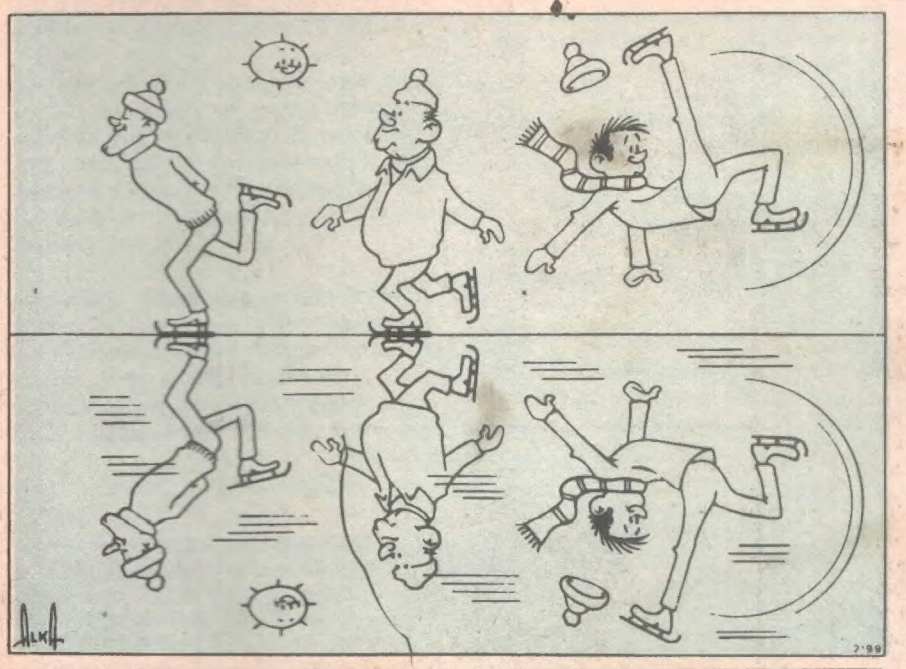

PATİNAJ DERSİ : Bu üç patenci sakin sakin buz üzerinde kaymaya çalışıyorlar.. ama sağdaki pek de sakine benzemiyor! Buzdaki yansımaları gerçeğe uymamaktadır. Dikkatle bakacak olursanız 8 fark görebilirsiniz.

BİLMECELER

İri gözler ufak gözler
Bizi gizler eli gözler
(KAFES)

FATMA SEVİNÇ/Fındıklı-Rize

Suda yüzer canlıdır
Eti yenir kansızdır
(AHTAPOT)

Denizde yüzer dümeni yok
Karaya çıkınca freni yok
Havada uçar motoru yok
(ÖRDEK)

KISMET ARLI/Marmaris

Değirmen önü gök kamış
Göğe direk yetmemiş
Bunca yıldır büyümüş
Boynuzları bitmemiş
(DEVE)

SEMA AKTAŞ/Kurşunlu-Çankırı

Katkatdır ama katmer değildir
Kırmızıdır ama elma değildir
(SOĞAN)

Benim bir kuyum var
İçinde iki türlü suyum var
(YUMURTA)

DENİZ CENGİZ / Istanbul

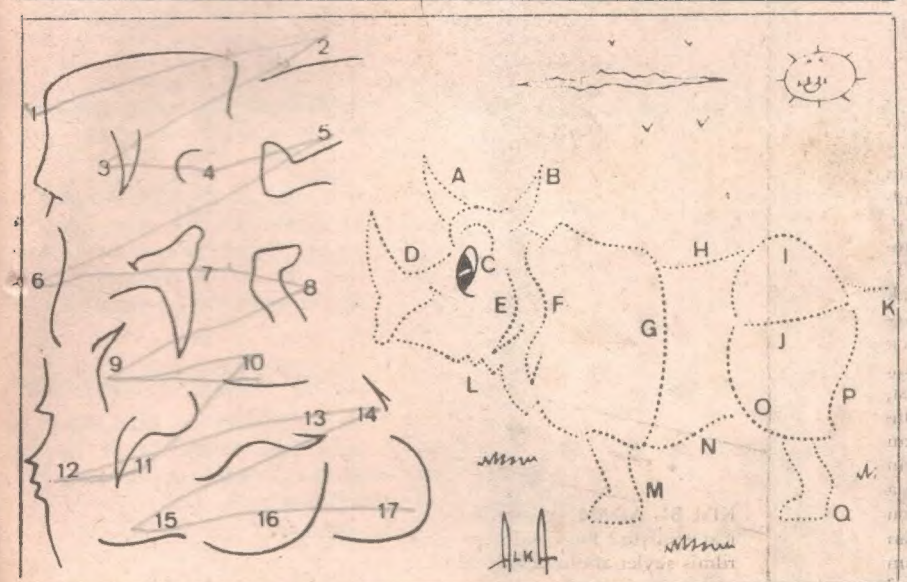

GERGEDAN : Noktalı çizgilerin üzerinden geçerek gergedanı çiziniz. Ama önce harflerle sayıları birleştirerek soldaki her çizginin desendeki hangi çizgiyle uyum sağladığını araştırınız.

YANITLAR 29. SAYFADA

SİZİN SAYFANIZ

BEN DOKTOR OLACAĞIM

Karar verdim ilerde
Ben, doktor olacağım
Gözyaşını dindirip
Yaralar saracağım.

Her zaman dinlenmeden
Yardıma koşacağım
Karar verdim bir kere
Ben doktor olacağım

Hastaları sağlığa
Kavuşturmak muradım
Aklıma koydum bir kez
Ben, doktor olacağım.

NURHAN KESKİN/Havza-Samsun

KARDEŞLİK, DOSTLUK...

Bir çocuk düşün,
Anadolunun ıssız bağrında
Elleri koynunda
Soluğu kan kokmuyor
Tıpkı bir çiçek gibi
Kalbinde kin yok
Kardeşlik var, dostluk var
Ağlamak yok düşünde
Mutluluk var, neşe var
Direnmek var, inat var
Karadır bahtı doğuştan
Düşleri ana sütü gibi ak
Gelecekte mutlu günlere
Aydınlık dolu günlere bakan
Bir çocuk düşün
Anadolu'nun ıssız bağrında.

MEHMET DURKAYA/Tirebolu

FIKRALAR

EN SAĞLAMI

— Koyunun etini taze tutmak için ne yapmalı? Öğretmen bu soruyu sorunca bütün parmaklar kalktı:
—Buzdolabında saklamalı
—Tuzlamalı
—Kuyuya sarkıtmalı
Öğretmen parmağını kaldırmayan Engin'e sordu.
—Koyunu kesmemeli, öğretmenim.

ALİ MERZECİ/Mersin

Hayat bilgisi dersinde öğretmen çocuklara sordu:
—Yerde sürünen canlılara sürüngen denir. Bana bir sürüngen adı söyler misiniz?
Çocuklardan biri parmak kaldırdı.
—Benim sekiz aylık kardeşim, Metin!

Anne:
—Oğlum ne diye yatağın çevresinde koşup duruyorsun?
Oğul:
—Uykum kaçtı da anneciğim, onu yakalamaya çalışıyorum!

HÜLYA SEYHAN/Yenipazar-Aydın

AT HIRSIZI

At çalmak için ahıra giren hırsız yakalanmıştı. Ev sahibi hırsıza sordu:
—Nasıl at çaldığını bana öğretirsen, bundan sonra atlarımın çalınmamasını buna göre önleyeceğim, seni de gitmen için bırakacağım.
Hırsız bu işi öğretmeyi kabul etti. Adamın gözü önünde atın yularının bağını çözdü, gemini vurdu, üstüne atlayıp dört nala uzaklaştı. Bir yandan da bağırdı:
—İşte at böyle çalınır!

RAZİYE ALPARSLAN/Konya

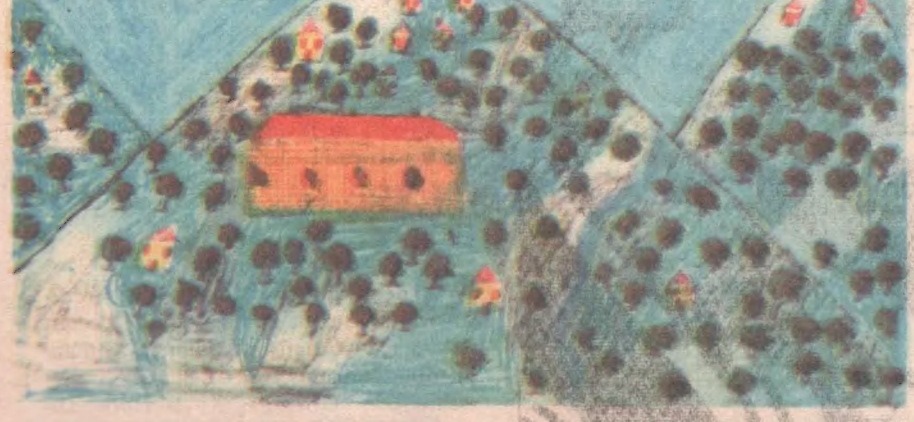

AYHAN DEMIR / Maltepe - İstanbul

BİZE DE MEKTUP VAR

Bitkiler ve hayvanlar hakkında bilgi yayınlarsanız, çok sevinirim.
TÜRKAN TARIM/M.K.Paşa-Bursa

Kumbara dergisi yapımcılarından ricam; derginizde karikatüre yer verilmesi ve oyuncak yapımı tarifi vermenizi çok isteriz.
AYŞE / G.O.Paşa-Istanbul

Sizlerden bir isteğim var. Derginizin bir yaprağına ingilizce ve modern matematik dersleri hakkında bilgi koyar mısınız? Bu hem benim, hem de arkadaşlarım için yararlı olur.
MESUT ÇİFTÇİ/Savaştepe-Balıkesir

Ben Kigı ilçesinden bir öğrenciyim. Derginizi çok izleme imkanımız yok, çünkü her ay çıkan derginizi alamıyorum. Diğer isteğim de, derginizde günlük olayları, özellikle Petrol'ün çıkarılması, işlenmesi konusunu vermenizdir.
CEVDET ATAÇ/Kiğı-Bingöl

Sayın Kumbara yayıncıları, sizden çok istediğim bir şey var. Televizyon, Plak, Sinema yerlerini kaldırıp onun yerine test, matematik, sosyal, fen, türkçe dersleri gibi yararlı şeyler koymanızı istiyorum. Bu bizim için daha yararlı olacak.
ÖZLEM ÖZBEK/Bergama-İzmir

Derginizin bazı sayfalarını kaldırıp yerine ders konmasını isteyen arkadaşlarınıza: Derslerle ilgili bilgi veren başka dergiler var. Bizim amacımız ise, sizleri eğlendirerek bilgi verebilmek. Ders kitapları dışında kalan bazı konuları size ulaştırmak. Bu arada "Sizin Sayfanız"ın genişletilmesini isteyen arkadaşlarınıza da şunu söylemek istiyoruz: Yeni yıla girmeden bu konu üzerinde duracağız ve isteklerinize uygun bir çözüm bulacağız.

Derginizi hevesle okuyorum. Sosyal der sinde de yardımcı oluyor. Ama dergini elime çok geç geçiyor, ricam daha erke çıkarmanız. Bir de "Türkiye Coğrafya sı"nı bölgeler şeklinde çıkarırsanız ço sevinirim.

BAKİ YILMAZ / Yıldızeli - Siva

Derginizi her yönüyle iyi buluyorum v okuyorum. Ama yayınlamakta olduğ nuz çizgi romanı kaldırmanızı ve yerin mini ansiklopedi köşesinin büyütülmes ni istiyorum.

İRFAN SAKİN / Mudanya-Bur

Uyarlayan: HALE KUNTAY

Zehra ablam ve BEN

ANTRENMAN

...beceriksizsin Fehmi, ... bana durup dururken Zehra ablam. "Yakında okullar tatil olacak, denize girmeye gideceğiz, sen hâlâ yüzmesini bilmiyorsun."

—"Hiç bile değil, ben yüzmesini biliyorum," diye bağırdım.

— "Ne zaman yüzdün ki?"

—"Geçen yaz bir kez yüzdüm ya!"

— "Ben görmedim," dedi Zehra ablam ve inanmadığını belli ederek bana baktı.

—"Görmedin, çünkü başkaları ile oynuyordun, bana arkan dönüktü, işte o ara ben kendi başıma yüzdüm. Elli metre yüzdüm hem de."

—"Atmayalım," dedi Zehra ablam gülerek. "Elli metre yüzmüşmüş. Bir kere denizden korkuyorsun. Bunu bilmeyen yok, ondan sonra da yüzmesini bilmiyorsun."

—"Doğru değil, doğru değil."

— "Aman be Fehmi, sıkıya gelince bu ağlaman yok mu senin," diye kızdı Zehra ablam. "Hiçbir şey konuşulmuyor seninle. Annem saçını yıkarken ağlarsın..."

—"Ama gözüme sabun kaçıyor..."

— "Gerçeği söyle, yüzmesini bilmiyorsun sen."

— "Hiç denemedim ki," dedim alçak sesle.

— "Denizden, sudan korkmasan, hemen öğrenirsin. Korkan yüzemez hiçbir zaman. Kolluklarn da var, neden hâlâ korkar, ciyak ciyak bağırırsın bilmem. Yalnız antrenman yapmalısın. Şöyle şöyle...." Kollarını ileri uzatıyor, yanlara açıyordu.

— "Nerde yapayım antrenman?"

— "Banyoda."

— "Gerçekten mi?"

— "Ben senin yaşındayken hep banyoda antrenman yapardım" dedi Zehra ablam. "Hem de saatlerce."

—"Ben görmedim ama."

— "Çünkü sen o zaman çok küçüktün, hatırlayamazsın," dedi Zehra ablam. "İşte bu nedenle şimdi balık gibi yüzüyorum."

— "Zehra abla!"

— "Ne var?"

— "Ben de banyoda antrenman yapmak istiyorum" dedim.

— "Peki, git çabuk mayonu giy, kolluklarını da getir."

Zehra ablam kollukları şişirdi, kollarıma taktı. Banyoyu doldurdu, hem de tepesine kadar. Hiç korkmadan atladım banyonun içine ama, suyun yüzü dalgalanmaya başlayınca, kenarına yapıştım.

— "Ellerini, ayaklarını çırp!" diye komut verdi Zehra ablam. "Durmadan ellerini ayaklarını çırparsan dibine batmazsın."

Ben de ellerimi ayaklarımı çırpmaya başlamıştım. Sağa sola sular fışkırıyordu.

— "Yüzüyorum, yüzüyorum!" diye bir yandan sevinçle bağırıyordum. Evet, durmadan yüzüyordum ve evin içi de su içinde yüzüyordu. Zehra ablam tepeden tırnağa ıslanmak istemediğinden, dışarıya çıkmıştı.

— "Zehra ablaaaa! Zehra ablaaaa! Bak yüzüyorum, gel gör!" diye bağırdım.

Dikkatle başını uzattı kapının arkasından.

— "Aferin, devam et antrenmana," dedi ve gene yok oldu.

Çok sonra annemiz eve geldi. Sesini duyuyordum banyodan.

— "Evin hali ne böyle? Her taraf su içinde..." diye bağırdı. "Ne oldu, anlatsana!"

— "Bir şey olmadı," dedi Zehra ablam. "Fehmi banyoda yüzme antrenmanı yapıyor."

UYANIK ALİ
ÇİZEN
MEHMET HAMZAOĞLU
BAK OĞLUM SANA BİR SORU SORACAĞIM EĞER BİLİRSEN SİNEMAYI HAKEDERSİN...
YAŞŞA, BABA NEYMİŞ SORACAĞIN SORU?..
EN SON ÇIKAN DİŞLER HANGİLERİDİR ?..
BUNDAN KOLAY NE VAR...
ÖYLEYSE SÖYLE BAKALIM ?..
!?
EN SON TAKMA DİŞLER ÇIKAR BABACIĞIM...
M.Hamzaoğlu.